

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:		v upravnishvu prejemani:	
celo leto naprej	K 24—	celo leto naprej	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četrt leta	6—	četrt leta	550
na mesec	2—	na mesec	190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izloži vsak dan svojo izjavo in modrost na pravnika.

Inserati veljajo: petstopenjska vrsta za enkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parle in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpolnitve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej	K 25—	celo leto naprej	K 30—
pol leta	13—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	650	celo leto naprej	K 35—
na mesec	230		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 88.

Konec pogajanj za deželno-zborsko volilno reformo.

Včeraj se je vršila med strankami zadnja konferenca o nameravani deželnozborni volilni reformi. Narodno - napredno stranko so zastopali poslanci dr. Ivan Tavčar, dr. Vladimir Ravnihar in dr. Fran Novak, klerikalno dež. glavar dr. Ivan Šusteršič, dr. Evgen Lampe in dr. Vladislav Pegan, veleposestnike pa grof Barbo. Od vlade so bili navzoči dež. predsednik baron Schwarz, vladni svetnik pl. Laschan in okrajni glavar Kresse.

Predsedoval je dež. glavar dr. Šusteršič, ki je naglašal, da je narodno - napredna stranka pač vložila svoj predlog glede mestne kurije, ni pa izrazila svojega stališča napram eventualnim reformam v ostalih skupinah.

Na Šusteršičeva izvajanja je odgovoril dr. Novak rekoč, da narodno - napredna stranka glede eventualnih reform v kmetijski in splošni kuriji ni mogla zavzeti nobenega stališča iz enostavnega razloga, ker ni nobenih konkretnih predlogov, vendar pa načelno ni nasproti na eventualni pomnožitvi mandator. Glede reforme v mestni skupini je narodno - napredna stranka predložila docela konkretne nasvete, a vključ temu napram tem nasvetom deželnozborna večina doslej še ni precizirala svojega stališča.

V imenu klerikalne stranke je na to dr. Šusteršič glede na predlog narodno - napredne stranke izjavil: da je diskutabel zahteva narodno - napredne stranke, 1. da davkoplačevalci, ki nimajo stalnega in rednega bivališča v mestu ali trgu, nimajo volilne pravice v mestni skupini in 2. da se priklonijo mestni skupini nekateri industrijski kraji, ki se imajo po medsebojnem sporazumu šele določiti.

Kot težko diskutabel je dr. Šusteršič označil zahtevo narodno - napredne stranke 1. po točno in natančno obmejitvi mestnih in trških pomeitjev in 2. po kvalificirani večini v deželnem zboru za vsako spremembo občinskih meja.

Končno je izjavil, da deželnozborna večina vztraja pri svoji zahtevi, da pomnoži število mandatov v kmetijski kuriji od 16 na 20, pripravljena pa je v tem oziru k tej koncesiji, da se tudi število mandatov v mestni kuriji pomnoži za enega.

Z ozirom na to Šusteršičeva deklaracija je grof Barbo v imenu veleposestnikov izjavil, da je njegova stranka načelno proti temu, da bi se število mandatov pomnožilo v drugih skupinah, ako se istočasno ne pomnoži tudi v veleposestniški kuriji.

Vzpricho te izjave je dež. glavar dr. Šusteršič zaključil sejo naglašajoč izrečno, da je uspeh konference za volilno reformo — negativen.

Češko-nemška sprava.

K našemu včerajšnemu poročilu o pogajanjih med češkimi strankami moramo dodati še sledeče. Češke stranke zahtevajo 5 pododsekov in sicer: 1. odsek osmerice čeških in nemških poslancev za ureditev jezikovnega vprašanja pri deželnokežjih oblastih. Ta odsek naj se bavi tudi s poštnim vprašanjem, 2. pododsek za ureditev jezikovnega vprašanja pri avtonomnih oblastih, 3. pododsek za reformo deželnega reda, 4. pododsek za volilno reformo in 5. pododsek za ureditev in presojo materijala v svrhu narodnostne obmejitve. Če bi so takoj tudi naznanili svoje kandidatke za te pododseke.

Izjave poslanca dr. Kramaža pri ministrskem predsedniku Stürgkhu, ki smo jih prinesli že snoči, so nemške poslanske kroge silno razburile, tako da v nemškem taboru že govorijo, da pod takimi pogoji sploh ne boje stopti v meritorna pogajanja. Vidi se torej, da hočejo vztrajati Nemci na svojem intransigentnem stališču in da se pripravljajo že sedaj onemogočiti vsako spravno delo.

Hrvaški sabor.

V včerajšnji seji je hrvaški sabor končal razpravo o ustanovitvi gospodarskega odseka pri hrvaški zemaljski vladi.

Kot prvi je govoril poslanec hrvaško-srbske koalicije Avrel Raner. Govornik je naglašal, da je ustanovitev te sekcije neodložljiva potreba. Te sekcije pa se ne sme upravljati birokratsko, marveč tako, da bo lahko funkcionirala brez registratur in brez vseh nepotrebnih pisarij. Nova sekcija bo morala svojo pozornost predvsem posvetiti melioracijam. Treba bo nastaviti gospodarske referente, toda to vprašanje se ne sme tako urediti, kakor v Bosni in v Srbiji. Govornik je nato obširno razpravljal o zemljiških zadrukah, o kolonizaciji, živinoreji, o pogozdovanju in o vinoreji. Končal je svoj govor z vzklikom, da si mora Hrvaška priboriti volilno stališče v gospodarskem življenju Jugoslovana in postati posredovalka med Balkanom in Evropo.

Govoril je pristaš Starčevićeve stranke prava Stjepan Zagorac, ki je zlasti obširno govoril o izseljevanju in kolonizaciji. Hrvaški izseljenci so v zadnjih 12 letih samo po pošti poslali domov na Hrvaško 340 milijonov kron, v celem pa okrog pol milijarde prihranjenega denarja.

Zagorac je nato razpravljal o družbi »Canadian Pacific«. Zatrjeval je, da je bil znani ravatelj te družbe Altmann v Dunaju opetovano v Zagrebu v svrhu da bi izposloval izseljevalno koncesijo. Altmann je ponudil voditelju izseljevalne sekcije dr. Gustavu Franku 50.000 K, ako ne bo nasprotoval njegovi koncesiji. Dr. Frank ga je poslal k družbi »Putnik«, kateri je Altmann obljubil 10 tisoč kron. Od tu je šel Altmann k pravnemu zastopniku seljaških združenj in tudi temu je ponudil 10.000 K. Altmanna so povsodi odvrnili, toda prišel je še vdruživ v Zagreb, a tudi to pot ni ničesar opravil. Celo Cuvaj mu ni hotel dati koncesije. Pod banom baronom Skerleczem pa je mož oktobra meseca 1913 naenkrat dobil koncesijo. Na čegavo priporočilo? Pravijo, da na priporočilo voditelja izseljevalne sekcije dr. g. Franka?

Kdo je potem dobil onih 50.000 K? Ta stvar se mora javno pojasniti. Govornik je končno izjavil, da bo njegova stranka glasovala za zakonsko predlogo.

Ko je govoril še poslanec seljaške stranke Tomo Jalžabetič, je predsednik zaključil generalno debato ter prekinil sejo.

Ogrski državni zbor.

Ogrski državni zbor je nadaljeval v svoji včerajšnji seji debato o novi ureditvi volilnih okrožij. Debata je bila deloma zelo burna, v njo je posegel tudi notranji minister Sándor, ki je izvajal, da se mora na Ogrskem na vsak način varovati nadvlada Madžarov in med njimi nadvlada inteligentnih slojev. Zelo smešna je bila njegova trditev, da je šla ogrska vlada pri novi razdelitvi volilnih okrožij do skrajnih mej, ker bi bila sicer dvorana parlamenta za večje število poslancev premajhna. Kako jalov je ta izgovor, pač ni treba naglašati. Nato kadi sedmograškimi Nemcem na prav neokusen način ter pravi, da imajo Romuni sedaj v 42 volilnih okrajih absolutno večino. Če bi se pa izkazalo, da je ta razdelitev volilnih okrožij nevarna za madžarsko nadvlado, se bodo že našla sredstva, da se to popravi. Prišlo je v zbornici na vrsto še enkrat vprašanje igralnice na Margaretinem otoku pri čemer se je oglasil k besedi tudi grof Tisza, ki je še enkrat naglašal, da je samo ono res, kar je bil že v svojem odgovoru na tozadevno interpelacijo omenil.

Ogrska igralna banka.

Budimpeštanski policijski urad je priobčil včeraj o kazenski preiskavi proti »Splošni prometni delniški družbi« sledeči komunikacije:

Kakor znano je skupina reških interesentov te družbe pri višem mestnem glavarstvu vložila tožbo proti članom ravateljstva in proti nadzorovalnim svetnikom te družbe zaradi postopanja za namenom oškodovati družbo, zaradi goljufije in po-

neverbe. V tej zadevi je odredilo kr. državno pravdnishvo na Reki z dne 14. januarja t. l. preiskavo. Uspeh te preiskave je bil sledeči:

Za ustanovitev igralnega kluba se je izplačalo glasom knjig delniške družbe in glasom poizvedb: vladi 1.400.000 kot investicijski honorar. Josipu Kristoffiju 350.000 K, grofu Karlu Cornisu 50.000 K, Ludviku Horanskemu 50.000 K, Stefanu Morwagu 15.000 K, Danielu Radanovicu 75.000 K, skupini Spallinger-Gerbeant 110.000 K, Herman Spallingerju 4000 K, Nikoleju v Ženevi 1428 K, firmi Grünwald in Schyser 30.000 K, kot najemščino za klub na Margaretinem otoku za 1913 vsoto 125.000 K, kot bančno provizijo Ogrski bančni in trgovinski delniški družbi 50.000 kron, banki Merkur na Dunaju 50.000 kron, Ogrski efektivni in industrijski banki 50.000 K, Budimpeštanski hranilnici in deželni zastavljalni delniški družbi 30.000 K, za ustanovitev Skatingrinka 7490 K, za obrežno kopel 9000 K, Ludviku Tolnayu jun. kot plačo 13.500 K in ogrskim in avstrijskim listom ter posameznim časnikarjem 105.609 K. Od te vsote je vrnila ogrska vlada 1.400.000 K in Stefan Morvay 15.000 K. Kakor posnema policija iz knjig se več zneskov ni izplačalo.

Družba je namenila torej nad 2.700.000 K samo za podkupovanje in ureditev igralnice, da bi žela potem mastne dobičke od ljudi, ki bi bili hoteli skušati srečo.

O novi balkanski zvezi.

S Cetinja prihaja sedaj vest, da se bo vršila v kratkem nova konferenca balkanskih politikov v Belgradu ali Atenah, katere se bo udeležil tudi črnogorski ministrski predsednik. Potreba pogostih razgovorov srbskih, črnogorskih, grških in romunskih državnikov dokazuje, da mir na Balkanu kljub bukaški mirovni pogodbi še ni stabilen. Ostalo je še mnogo netočnosti in dokaj nezadovoljnosti.

LISTEK.

Kristalni zamašek.

Roman.

Francoski spisal M. Leblanc.

(Dalje.)

Ozrl se je po sobi in se je prepračil, da ni ničesar zmanjkalo in da je vse v običajnem redu. V sobi tudi ni bilo nobene dragocenosti, nobenega važnega papirja, ničesar, kar bi znal biti povod, da ga je prišla neznanca ženska obiskat in je potem izginila. A zakaj je pobegnila?

— Danes ni nihče nič telefoni-ral? je vprašal Lupin.

— Ne.

— Tudi nobenega pisma ni?

— Pač! Z zadnjo večerno pošto je prišlo pismo.

— Da!

— Položil sem je, kakor običajno, na kamin v Vaši spalnici.

Lupinova spalnica se je držala salona, a vrata, ki so vodila iz ene teh sob v drugo, so bila zabita. Treba je bilo iti skozi predsobo nazaj.

Lupin je vžgal električno svetilko in je čez nekaj trenutkov izjavil:

— Tu ne vidim ničesar.

— A... jaz sem pismo položil poleg vaze...

— Tu ni ničesar!

— Gospod... slabo iščete...

A naj je Ahil še tako dvigal vazo in prestavljal uro, se sklanjal in oziral... pisma ni bilo nikjer.

— O, hudič, hudič, se je togotil.

Ona... ona je pismo ukradla... a ko je imela pismo, je pobegnila... Ah, ta večja...

Lupin je dejal:

— Ti si norec! Saj med sobama ni zveze.

— A kdo naj bi bil potem pismo odnesel?

Oba sta zdaj molčala. Lupin se je trudil, da uduši svojo jezo in zbere svoje misli.

Naposled je vprašal:

— Ali si pismo ogledal?

— Da!

— Posebnega ni bilo ničesar na njem?

— Ničesar! Navaden zavitek — naslov je bil pisan s svinčnikom.

— Ah! — S svinčnikom?

— Da! In pisan je bil v naglici — bolj začetan, kakor pisan.

— Kako se je glasil naslov?...

Ali si to obdržal v spominu? je nujno vprašal Lupin.

— Zapomnil sem si naslov, ker se mi je zdel nekako čuden.

— Govori — povej vendar!

— Gospod plemeniti Beaumont

— Mihael.

Lupin je prijel slugo za rameni in ga močno stresel.

— Pisano je bilo »plemeniti« Beaumont? Ali si tega gotov? In Mihael je bilo zapisano za imenom Beaumont?

— To je popolnoma zanesljivo.

— Ah, je zavzdihnil Lupin z bolestnim glasom. Pismo je pisal Gilbert.

Obstal je nepremično; obraz njegov je bil blede, izraz je bil bolesten. Ni bilo dvoma: pismo je poslal Gilbert. Že leta mu je na njegov ukaz Gilbert dosegal pod takim naslovom. Končno je bil na dnu svoje ječe — po kolikem prizadevanju in s kakimi zvijačami — dobil sredstva, da je dal pismo na pošto. Gilbert je pisal to pismo in to pismo je bilo ukradeno. Kaj je bilo v tem pismu? Kaka obvestila je poslal nesrečni jetnik? Kako pomoč je zaprosil? Kako postopanje je predlagal?

Lupin je pregledal svojo spalnico, v kateri je hranil važne papirje. Toda nobena ključavnica ni bila poškodovana in treba je bilo domnevati, da je imela tuja ženska le namen, vzeti Gilbertovo pismo.

Lupin je samega sebe prisilil, da se je umiril in je potem vprašal:

— Ali je prišlo pismo takrat, ko je bila ona ženska tukaj?

— Ob istem času. Mišnik je ravno v istem trenutku pozvonil.

— Torej je ženska mogla videti naslov?

— Da!

Sklep iz tega dejstva je bil naraven. Treba je bilo samo še dognati, kako je ženska zamogla izvršiti tatvino. Ali plazeč se od zunaj od okna do okna? Nemogoče: Lupin se je prepračil, da je bilo okno njegove spalnice trdno zaprto. Ali je mar odprla vrata, vodeča iz salona v spalnico? Tudi to je bilo nemogoče: Lupin je dognal, da so bila vrata trdno zaklenjena in od obeh strani zabarikadirana s krepkimi zapahi.

Toda s samo trdno voljo ne pride noben človek skozi zid. Kdor hoče kam vstopiti ali od kod oditi, mora imeti odprto pot. Pismo je bilo ukradeno v nekaterih minutah, torej je moral biti dohod že od poprej narejen v zid ali kjerkoli in ga je tuja ženska poznala. Ta misel je pomostavila raziskovanje in je osredotočila na vrata, kajti zid je bil popolnoma gol, brez tapet in obeskov, tako da ni mogla biti zakrita nobena odprtina.

Lupin se je vrnil v salon in je začel pregledovati vrata. Naenkrat ga je nekaj streslo. »Zapazil« je, da eden šestih vložkov v vratih ni v navadni poziciji. Nagnil se je bližje in zapazil, da se da vložek dvigniti iz vrat, kakor slika iz okvira. Odstranil je vložek.

Ahil je začudenja zakričal na glas. A Lupin je rekel:

— No in kaj zdaj? Ali veva kaj več? Tu je mala odprtina, kakih petnajst centimetrov široka in štirideset

centimetrov visoka. Ti vendar ne boš trdil, da se more še tako suha ženska splaziti skozi odprtino, ki bi bila komaj za desetletnega otroka dosti velika.

— Ne — ampak z roko je segla v drugo sobo in dvignila zapah.

— Spodnji zapah, da je pripomnil Lupin. Ne pa tudi zgornjega zapaha, ki je dosti preveč oddaljen. Poskusi in videl boš, da je tako.

Ahil je poskusil in je moral priznati, da zapaha ni dosegel.

— Torej? je vprašal.

Lupin ni odgovoril. Zatopil se je v svoje misli in se jim dolgo posvečeval. Naenkrat je ukazal:

— Daj mi klub in površnik.

Hitel je, kakor da ga žene pove-lje. Komaj je prišel ven, je planil v avto.

— V ulico Matignon, a hitro...

Prisedši do stanovanja, kjer mu je bil ukraden kristalni zamašek, je skočil z voza, odprl svoj poseben vhod, hitel po stopnicah v salon, vžgal luč in stopil pred vrata, ki so vodila v spalnico.

Spoznal je, da se ni motil. Tudi ta vrata so bila narejena z vložki. Odstranil je vložek. A kakor v onem drugem stanovanju, v ulici Chateaubriand, tako je tudi tukaj odprtina v vratih zadostovala, da je bilo mogoče priti z roko in z ramo skozi njo, a tudi tu ni bilo mogoče doseči zgornjega zapaha.

(Dolgo prihodnja.)

Kakor poročajo iz Bukarešte, je izšel načrt za poroko princeze Elizabete romunske z grškim prestolonaslednikom od kraljice Elizabete romunske same. Oficijsna zaroka se izvrši sredi aprila in že koncem aprila sledi potem poroka v Atenah, k kateri pride romunska kraljevska dvojica in kralja srbski in črnogorski. Zatrjuje se celo, da bo navzroč tudi princ Wied, oziroma takrat že knez ali kralj Viljem I. Venizelos je ta načrt iz političnih razlogov podpiral. V zvezi s tem načrtom pa je bila sklenjena med Grško in Romunsko tudi defenzivna zveza. Zvezo pogodbo, ki ima namen zasigurati v Bukarešti sklenjeni mir, sta podpisala Venizelos in Bratianu preteklo nedeljo. Romunska garantira po tej pogodbi Grški v slučaju napada s strani Turčije ali Bolgarske svojo pomoč, Grška pa je obljubila, da grško prebivalstvo Albanije princu Wiedu ne bo delalo težko. Se tekom tega tedna se bo sklenila med Grško in Romunsko baje tudi trgovinska pogodba, kateri naj sledi v kratkem še carinska pogodba.

Kljub dementijem romunskih vladnih listov je ta verzija najbolj verjetna.

O razmerju med Črno goro in Srbijo piše »Esti Ujszag« baje s Cetinja, da bodo prišli črnogorski zakonski načrti, ki tvorijo, če tudi ne formalno, vendar pa dejansko, podlagi za srbsko-črnogorsko unijo, kmalu pred črnogorsko skupščino. Po teh načrtih naj se vojska, justica, uprava in šolstvo preustroji po srbskem vzgledu. V ta namen naj pridejo s Srbije uradniki, sodniki, častniki in učitelji v Črno goro. Za črnogorsko vojsko naj se ustanove stalni kadri in na ta način naj stopi Črna gora napram srbski vojski v medsebojen stik, kakor je to izvedeno že v nemški vojski. Podobne zakonske načrte predloži v kratkem tudi Srbija skupščini.

Reorganizacija francoske vojske.

Zakonski načrt, ki ga je predložil francoski vojni minister, ima namen zvišati efektivno stanje raznih panog ter spraviti stanje francoske vojske v sklad s triletno vojaško službo. Ker pridrž francoska vojska tretjeletnike pod zastavo, naj se ustvarijo nove enote. Razen tega naj se ustanovita dva nova polka Zuavov in dva nova polka »chasseurs d'Afrique«. Poleg tega naj se število samostojnih kavalerijskih divizijam pridelenih baterij zviša od dveh na tri, katera organizacija je obstojala že pred 20 leti in katere odprava je izzvala svoj čas hudo kritiko. Na ta način se ustanovi 14 novih jezdnih baterij, ustanovi se pa še 15 novih težkih baterij. Število saperjev naj se zviša od dveh stotnikov pri vsakem armadnem zboru na tri, tako, da bo v bodoče 15 stotnih saperjev. Stroški za te nove organizacije se bodo pokrili iz kredita, ki je bil dovoljen za uvedbo triletno vojaške službe. O teh kreditih se bo predlagalo v parlamentu sledeče: Namesto 860 milijonov frankov, ki jih je zahtevalo prejšnje ministrstvo, zahteva vlada 1410 milijonov za enkratne izredne izdatke vojaške reforme in sicer 650 milijonov za zvišanje mirovnega stanja in 440 milijonov za izboljšanje vojnega materiala, kar je treba, kakor pravi poročilo, pospešiti, da bo v slučaju oboroženega konflikta francoski vojni material enak vreden materialu eventualnega sovražnika. Finančna komisija je priznala, da je mogoče porabiti v pokritje te svote normalne virov proračuna za vsoto 416½ milijonov frankov do leta 1919. Po tem poročilu bo torej treba najeti skoro eno milijardo posojila.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 18. februarja.

Ob 6. zvečer odpravi župan gosp. dr. Ivan Tavčar sejo, imenuje za verifikatorja občinskega svetnika gg. Pustoslavca in Rojina. — Svojo odsotnost je opravičil občinski svetnik gosp. Ba h o v e c.

Župan naznani, da se je vdova po bivšem občinskem svetniku Višnikarju zahvalila za izraženo sožalje in častno spremstvo njene-mu soprogu.

Častni meščan gosp. dr. Edo Šlajmer je daroval povodom svojega imenovanja za častnega meščana ljubljanskega 400 K za mestne uboge. Razdelitev te vsote je prepustil županu, kar se je zgodilo. — Za velikodušni dar se mu izreče zahvala občinskega sveta.

Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem je predložil svoje poročilo, ki leži v arhivu v vpogled.

Zapisnik zadnje seje se odobri, ker proti njemu ni ugovora.

Za finančni odsek poročajo gosp. dr. Karel Triller o dopisu županovemu glede najetja novega mestnega posojila za zgradbo novega posojila III. mestne doline. Posojilo, za obrežje zidov ob Ljubljani, da za gradbo mestne mrtvašnice. (Navzoča kvalificirana večina.) Podžupan gosp. dr. Triller predlaga, da se dovoli po poročilu stavbnega urada posojila za III. mestno deško ljudsko šolo 400.000 K za arhitektonično okrasbo obrežja zidov 250.000—300.000 K za mestno mrtvaško vežo brez stavbišča do . . . 200.000 K

V celotni torej kredita do 900.000 K za mrtvaško vežo bi trg Tabor po županovemu mnenju ne prišel v poštev. Glede teh izdatkov se dovoli županu virement. Posojilo naj se najame po največ 5% in amortizira v 45 do 75 letih. Deželni zbor se naproša, da odobri to posojilo in mu izposluje najvišje odobrenje.

Občinski svetnik g. Kregar pravi, da je za posojilo za prvi dve gradbi, pač pa ima pomisleke proti tretji točki mrtvaški veži.

Občinski svetnik g. Pammer se izreče v imenu svoje stranke za vse tri predloge.

Podžupan gosp. dr. Triller razjasni, da so generalni načrti za mrtvaško vežo že izdelani, vprašanje, kje bo stala, pa še ni rešeno. Za enkrat gre samo za finančno pokritje, nakar bo šele moral občinski svet sklepati o nadaljnjih korakih.

Župan gosp. dr. Tavčar razjasni nadalje, da zahteva deželni odbor, da se to vprašanje reši, ali pa se bo zgradila mrtvaška veža, ali mrtvašnica, je stvar občinskega sveta. Nekaj denarja pa je treba na vsak način, zato naj se dovoli kredit do najvišjega zneska 200.000 K.

Pri glasovanju sta bili prvi dve točki sprejeti takoj, k tretji točki pa je izjavil občinski svetnik g. Kregar: »Mi nismo vedeli za to razlogo (zahteva deželne odbora), glasovali bomo tudi za ta predlog.« — Sprejeti so bili vsi predlogi.

Za upravni odbor mestnega pogrebnega zavoda je poročal nato občinski svetnik gosp. Ma l l y o dopisu županovemu glede ustanovitve pogrebnega zavoda.

V začetku druge polovice lanskega leta je sklenil občinski svet, da ustanovi občina svoj pogrebni zavod ter je poslal v tej zadevi računskega revidenta gosp. Šaplja na Dunaj, v Maribor, Gradec in Zagreb, da prouči celo zadevo, v prvi vrsti, kako se je izvršil nakup in kako se podjetja rentirajo. V Ljubljani pride-ta v poštev pogrebna zavoda gg. Turka in Doberleta.

Podjetje se bo moralo voditi po trgovskem načelu in popolnoma ločeno od druge mestne uprave. Za odkup obeh podjetij bo treba: za Doberleto 100.000 K, za Turkovo 200.000 K. Za prvo pa bo treba samo kakih 150.000 do 200.000 K, v sled tega bo treba posojila do najvišjega zneska 200.000 K, ki se lahko najame kot hipotekarno posojilo na svet bivšega vojaškega oskrbovališča. Posojilo naj se najame po 5%. Bodoči voditelj tega zavoda računski revident gosp. Šaplja pa naj se pošlje za nekaj mesecev v Gradec, da dobi natančen vpogled v poslovanje. Finančna stran podjetja je sledeča:

Dunaj je odkupil 2 podjetji za 2.350.000 K. Najeto posojilo se obrestuje iz lastnih sredstev zavoda. Leta 1908. je bilo še 84 privatnih zavodov, sredi lanskega leta pa že samo še 54 zavodov.

Gradec je odkupil 3 zavode za 1.865.000 K, ter odplačuje na leto 65.000 K.

Maribor je odkupil zavode za 270.000 K in odplačuje letno po 10 tisoč kron.

Celovec je odkupil en zavod za osemkratni letni čist dobiček ter je znašal ta leta 1913. 50.000 K, kar odgovarja kupnini 400.000 K, katere bo mestna občina odplačevala v 12 enakih letnih obrokih. Letna odplačila se pokrivajo iz obrata, kupnina pa se obrestuje po 4%.

Dohodki stoje sledeče:

Dunaj je imel:

Leta	dohodkov
1909.	K 227.997-12
1910.	» 123.221-26
1911.	» 190.192-17
1912.	» 291.025-43

Skupaj . . . K 832.438-98

Obresti, amortizacija, velike naložene rezerve pa so znašale:

Leta	dohodkov
1. leto	K 152.997-12
2. »	» 55.140-64
3. »	» 126.761-55
4. »	» 125.306-55

Skupaj . . . K 460.208-97

Gradec čisti dobiček:

Leta	dohodkov
1910.	K 167.757-32
1911.	» 151.242-26
1912.	» 120.364-28

Skupaj . . . K 460.208-97

Prebitek je znašal:

1. leto	K 34.364-44
2. »	» 67.555-60
3. »	» 34.284-49
4. »	» 82.000—

zadnje po ustanovitvi mesta ravnatelja v okrogli številki.

Maribor izkazuje pri svojem podjetju tri leta zapored čistega dobička 30.000 K, 19.000 K in 25.000 K.

Predlog upravnega odbora se torej glasi, da naj se najame za finansiranje podjetja posojila do največ 200.000 K, ki naj se obrestuje največ po 5% in amortizira k večjemu v 50 letih. Županu se naroča, da naj glede odkupa stopi v dogovor s podjetnikom. Računski revident g. Šaplja se pošlje za 6 tednov k pogrebne-mu zavodu v Gradec.

Župan konstatira, da je bil tudi ta predlog z veliko kvalificirano večino sprejet.

Predsedstvo prevzame podžupan g. dr. Karel Triller.

Poročilo o porabi dotacije na mestnem dekliskem ficeju se odobri, istotako se odobri poročilo o delovanju »Gasilnega in reševalnega društva« v IV. četrtletju 1913.

Na predlog občinskega svetnika Bončarja se zavrne prošnja »Mesarke zadruge« glede izpremembe klavničnega regulativa v zadevi kavcij za tele, ker veljajo te po poročilu klavničnega ravnateljstva za kontrolno.

Občinski svetnik g. Reisner poroča nato o prizivu Leona Lewickega proti odloku mest. magistrata glede odpisa večje porabe vode v hiši št. 4. v Židovski stezi. Prizivu se ne ugodi pač pa se mu izjemoma odpiše 25 K 10 v, ker je dal škodo na lastne stroške popraviti. Prošnji posestnikov ob Linhartovi ulici za podaljšanje mestnega vodovoda v tej ulici se ugoditi. Napeljava bo stala 2950 K.

Ker se ni oglašil noben občinski svetnik je podžupan dr. Karel Triller zaključil javno sejo, nakar je sledila tajna seja.

Tajna seja.

Za magistratnega ravnatelja je bil imenovan mag. svetnik dr. Milutin Zarnik in sicer s 1. januarjem 1914.

Za mag. zdravstvenega asistenta je bil imenovan dr. Alojzij Kraigher, zdravnik pri Sv. Trojici v Slov. Goricah. Nemci so za to službo predlagali dr. Bogdana Derčarja, klerikalci pa dr. Pogačnika. Tako za dr. Derčarja, kakor za dr. Pogačnika so Nemci in klerikalci skupno glasovali.

Pomožna uradnica Ana Železnikarjeva postane s 1. marcem 1914. definitivna mag. oficijantinja. Prošnja neke uradniške vdove za zvišanje vdovnine je bila odklonjena.

Proračun mestnega užitninskega zakupa izkazuje za l. 1914. 155.908 kron stroškov. Prošnji Štefana Francota za prenos gostilniške koncesije v Šelenburgovo ulico št. 6. se je ugodilo. Dimnikarska koncesija se je podelila Luki Šetini, dočim sta se odklonili tozadevni prošnji Kernčeva in Vehovčeva.

Štajersko.

Iz Trbovelj na Vodah. Iz rudniških uradniških krogov se nam poroča: Kakor znano, vršile se bodo občinske volitve v Trbovljah dne 2., 4. in 5. suša t. l. Zvedeli smo, da hoče industrijalna stranka postaviti v I. razredu svoje kandidate, ker pravi, da ima večino v tem razredu, to se pravi, da bode ta stranka kandidirala v občinski odbor same zagrizene Nemce po številu 10. Zmaga bi bila tukaj Nemcem zagotovljena le s pomočjo kakih slovenskih izdajic, ki so več ali manj odvisni (?) ali se odvisne delajo od rudnika in drugih industrij. Bodedo videli! V prvem razredu pa srednje uradništvo in srednji obrtniški stan ni nikakor prizadet. A, kakor se nadalje govori in kakor se že nekako čuti, hočejo nemški mogotci na čelu jim ravnatelj Heinrich, z vsem jim razpoložljivim pritiskom vplivati tudi na uradništvo in na od njih odvisno obrtništvo in kmete, da bi tudi v II. razredu volili kandidate, katere jim bodo oni diktirali. To je malo prehud tobak, ako pomislimo, kakih poniževalnih kompromisov se se sklepali takrat z rudniškimi veljaki, ko so imeli v rokah Slovenci vso moč. Tako se nam sedaj poštenost in naša pasja ponižnost in popustljivost vrača. Naše nemško predstojništvo vpije navzgor, da je podjetje v nevarnosti, ako se taki in taki možje ne volijo v občinski zastop. To je sam pesek, katerega naše ravnateljstvo sipa v oči višji gospodi na Dunaju. Zakaj pa morajo koristiti rudnika zastopati v občinskem zastopu sami zagrizeni Nemci, ki bi najraje v žlici vode utopili vse Slovence, slasti slovensko uradništvo? Zakaj pa ne vo-

ljo v obč. zastop v I. razredu. nekaj Slovencev-uradnikov ali bolj zmer-nih Nemcev, ki bodo težnje rudokopske družbe ravnatoka zvesto zastopali, kakor ti zagrizenci, če ne bolje in uspešneje! Zadeli smo v živo, ako trdimo, da se tukaj ne gre za koristi rudokopa, za blagor naše industrije, ampak za zgolj ponemčevanje naše slovenske občine in v prvi vrsti za podjarmljenje slovenskega uradništva in od rudokopske gospode odvisnega (?) obrtništva pod nemško peto. Nič drugega jim ni mar, kakor da bi zgradili od Gradca, Maribora, Celja, Zid. mosta, Hrastnika čez Trbovlje na Kranjsko nemški most do Adrije. Trbovlje so na Štajerskem zadnja slovenska postojanka, in za padec te postojanke se gre, ne pa za koristi rudokopa in industrije. Industrija se je razcvetala prej, kakor sedaj, ko je občinski odbor trboveljski v slovenskih rokah in milijonski dobički družbe so tako naraščali prej, kakor mogoče sedaj in bodo tudi pozneje. Svetujemo pa slavnemu našemu ravnateljstvu, da naj nikar strun preveč ne navija, ker znajo popokati. Pri prvem poskusu najmanjšega pritiska na svobodne volilce med uradništvom, bomo najprej naznanili brez pardona dotične agitatorje državnemu pravdniku zaradi kršenja volilne svobode, v drugi vrsti upravnemu svetu na Dunaju in v tretji vrsti, kar bo menda najbolj zaleglo, štirim največjim akcionarjem naše družbe, ki so Francozje in prijatelji Slovanov. Časi so minuli, ko je kak Terpotec slovenske uradnike klofotal po pisarnah. — Uradnik in volilec.

Iz Celja. Celjsko pevsko društvo je zaključilo z občnim zborom, ki se je vršil v petek zvečer, svoje 19. društveno leto. Dočim je prejšnja leta skoraj spalo, se je lani izvoljeni novi odbor pod predstvom dr. Milka Hrašovca krepko poprijel dela in spravljal zopet petje v društvu na izvanredno visoko stopinjo. To se je v prvi vrsti zasluga marljivih pevovodjev Stanka Percarja, dr. Schwaba, Preglja in Zagorčiča; največ se je pač trudil Stanko Perc. Društvo je v preteklem letu nastopilo javno 11krat; med temi prireditvami je eden veliki koncert »Dr. Schwabov večer«, ki se je vršil lani 8. junija in imel velik moralen in gmotni uspeh. Društveni arhiv se je znova uredil, blagajna kaže za lansko leto vkljub raznim nakupom in drugim velikim stroškom 313 K prebitka. Kulturno življenje celjskih Slovencev je prav živo: imamo dve javni knjižnici, jako pridno dramatično društvo, izvrstno glasbeno šolo in društvo, ki goji tako skrbno petje kot ravno celjsko Pevsko društvo. Društveni moški in mešani zbor je jako lep, bil bi pa prav lahko še večji. Upamo, da bo novi društveni odbor ravno tako živahno deloval ko dosedanji.

Proporc za spodnještajerska avtonomna mesta. »Tagespost« pravi, da se volilna reforma s proporcem za mesto Gradec v štajerskem deželnem zboru sploh ne bode sklenila, ako bi Slovenci zahtevali enako volilno reformo tudi za mesta Celje, Ptuj in Maribor. Mi smo pa sledečega mnenja: Če se proporcionalna volilna pravica zahteva za Gradec ali ne, naši poslanci morajo na vsak način zahtevati proporc za spodnještajerska avtonomna mesta. Mi ne nameravamo Nemstva v teh mestih niti oškodovati, niti uničiti, ker je eno kakor drugo nemogoče, temveč mi hočemo le sodelovati v občinskih zastopih omenjenih mest. Od te naše zahteve pa ne moremo za nobeno ceno odstopiti — to je direktiva za vse naše politične stranke in poslance.

O delovanju »Südmarke« v Slov. goricah in Podravju poročajo nemški listi: Od meseca novembra sem se je posrečilo naseliti v marmberški okolici kmečko rodbino iz Bačke na južnem Ogorskem, obstoječo iz 6 glav in pa tri nemške kmečke rodbine z 20 glavami v Št. Ilju in Pesnici. Posestva teh štirih rodbin obsegajo 72 oralov. Posebno se poudarja, da je to v tekočem društvenem letu že druga številna nemška rodbina, ki se jo je posrečilo naseliti na Pesnici. Dalje kupuje »Südmark« eno posestvo v Kanizi z 48 in eno z 8 orali. Na slovenski strani ne storimo proti temu sistematičnemu delu prav ničesar. Ni volje in ne denarja.

Iz Slov. Bistrice. Predpustni čas je tudi pri nas zelo živahen. Dne 8. februarja 1914 priredil je naš Sokolsvojamaskerado, ki je vkljub nizki vstopnini glede dohodkov, posebno pa glede obiska nad vse pričakovane sijajno uspeša. Občinstva se je nabralo toliko, da so bili prostori v hotelu »Austria« skoraj premajhni; nad 30 lepih, lično opravljenih mask je posetilo to prireditve. Ob krasni melodiji Narodne godbe iz Ptujске gore pod vodstvom g. Poljča so se zoročnice plesalke in urni plesalci vrteli do ranega jutra. Sokol sme biti

ponosen na svojo predpustno prireditve! — V nedeljo, dne 15. februarja pa so vprizorili mariborski slovenski gimnazijci v naši gledališki dvorani igro, burko »Veharjevo letovišče«. Dijaki so sicer povsod priljubljene prikazni, posebne simpatije pa so si pridobili mariborski dijaki med občinstvom v Slovenski Bistrici in njeni okolici. Ta gledališka predstava je bila izvanredno dobro obiskana. Bile so zastopane vse občine našega okraja, celo iz oddaljenih Makol smo opazili drage nam goste. Pa tudi tuji, izvenbistriški prijatelji mariborske dijaške mladine so se častno postavili. Odveč bi bilo govoriti o preciznem izvajanju posameznih vlog; igrali so pač naši živahni, zdravega, domačega humorja polni, nadarjeni slovenski dijaki in raditega je bil nastop siguren, dejanje in kretnje izborni. Vsak igralec se je znal vživeti v svojo vlogo. Krepke, jedrne besede, ki jih je spregovoril ob koncu predstave njen pokrovitelj, g. profesor dr. Medved pa so dale celi prireditvi dobrodelen značaj. G. profesorju Medvedu kakor tudi mariborski dijaški mladini iskrena zahvala!

Maskadera Celjskega Sokola.

Odbor je marljivo na delu s poslednjimi pripravami. Dvorana si že odeva pestro obleko, da bo tvorila primeren okvir veselici. Tudi za potrebo bo dobro skrbnjeno, dobiti bo butiljke, kavo itd. Z veseljem gre vse na delo k pripravam, saj so nam že dosedaj dole priprave krasnih mask in skupin porok za uspeh. Pustna nedelja naj privabi vse na sokolsko maskrado, da zavriska iskreno veselje glasno po vsi dvorani!

Udeležencem iz Savinjske doline bo na razpolago avtomobil, ki bo vozil na večer maskerade z Vranskega do Celja in zopet nazaj. Na svidenje, vrli Savinčani!

Občinska volitev v Vrhovem

dolu in klerikalna zlobnost. Domačini smo hoteli molčati o ti volitvi — ne morda zaradi tega, ker je bila za nas neugodna, ampak zato, ker čislamo tiho, smoteno delo više nego puhlo udrihanje po velikem zvonu — toda, ker je neka maziljena časnika karska hijena jela blatiti naše najboljše može, da bi zakrila grehe svoje lastne stranke, smo primorani, pojasniti zadevo vsestransko. V občini Vrhov dol se nahaja večina znanih pekrških goric. Zato se ni čuditi, da je tukaj velik del zemlje last mrtve roke, oltarju zvestih plemičev in vsenemških meščanov; domačih kmetov ima kraj le malo in samo število kočarjev, odvisnih od velikih posestnikov, je nekaj višje. Iz tega vzroka so bile volitve pri nas vedno več ali manj burne in le v zadnjih letih smo volili vsled velikega vpliva pokojnega deželnega odbornika Franca Robiča kompromisne kandidate, toda Slovenci nismo imeli v odboru nikdar zanesljive večine in smo dvakrat celo morali voliti Nemcem naklonjenega kmeta županom, ker bi bil drugače postal zagrozen nemški nacionalec občinski predstojnik. Ko je pa zatisnil vplivni Robič za večno svoje oči, niso hoteli Nemci več skleniti kompromisa in vnel se je oster volilni boj. Nasprotniki so imeli več spretnih agitatorjev, od Slovencev pa je bil na delu samo g. Feliks Robič, kolega je za njegov trud obljajal klerikalno časopisje. Pa navzlic temu bi bili gotovo zmagali v 3. in 2. volilnem razredu, ako bi bilo le malo več disciplin in če bi se ne bile prigodile jako čudne stvari: razun nekaj omahljivih posestnikov sta izostala od volitve eden »katoliško-narodni« župan in zastopnik ene »mrtve roke«, šentpavelski samostan je raje volil brezverce in verske odpadnike, nego vernega katoliškega kmeta ali načelnika cerkvenega konkurenčnega odbora in plemiči, največja opora klerikalcev, so tudi vsi glasovali za vsenemce in z njimi zvezane štajercijance. Zato smo v 3. razredu propadli za 1 do 3 glase, v 2. pa sta dva naša kršila disciplino in s tem pripomogla enemu Nemcu v odbor. To je dejanska resnica! Kaj pa je poročalo glasilo mednarodnih razlaviteljev slovenskih pravic in postojank? Pravi, da je neuspeha kriva mlačnost in lenoba dr. Rosine, dr. Goriška in Feliksa Robiča. Prva dva sta sicer storila za nas brezplačno že več kot vsi klerikalni dohtarji za ves narod, a volitev se žalibog nista mogla udeležiti, ker nimata tukaj volilne pravice; če bi jo imela, pa bi bila gotovo vestneje storila svojo dolžnost kakor razni patri in katoliško-narodni župani in kmeti. G. F. Robič pa je več žrtvoval nego se je moglo od njega zahtevati. Sploh je jako čudno, da blati klerikalna koritarska pijavka moža, kateri žrtvuje vse svoje moči za občni blagor, kateri ni štedil nikdar svoje-ga premoženja, ako je to zahtevala narodova korist in kateri se nikdar ni vtikal v domače strankarske boje,

1. V kakem stanju je preložitve klanca na državni cesti v Metliki?
2. Ali hoče odrediti, da se klanec čim prej zniža in da se preko vseh morebitnih drugih projektov izvrši samo to nujno in prepotrebno delo?

Samostojni predlog

poslanca Julija Mazelleta in tovarišev v zadevi c. kr. politične ekspoziture v Višnji gor.

Deželni zbor skleni:

C. kr. vlada se pozivlja, da čim prej ustanovi v Višnji gor samostojno in stalno ekspozituro c. kr. politične oblasti.

Samostojni predlog

poslanca Julija Mazelleta in tovarišev v zadevi preskrbe pitne vode v Gradacu, Klostu in Vranoviču, občine Gradac v Belj Krajin.

Deželni zbor skleni:

Deželni odboru se naroča, naj ukrene vse potrebno, da se čim prej preskrbe vasi Gradac, Klost in Vranoviče z zdravo pitno vodo ter rešijo prebivalci teh krajev stalne nevarnosti, ki jo vsebuje dosedanja pitna voda, velikokrat po legarju okužena reka Lahinja.

Samostojni predlog

poslanca E. Gangla in tovarišev glede na nekatere izpremembe določb o zglaševanju zaradi vojaških taks.

Deželni zbor skleni:

C. kr. vlada se pozivlja, naj provzroči te-le izpremembe zakona z dne 10. februarja 1907, drž. zak. št. 30, in sicer:

V § 3. od 1. do 3. razreda navedene osebe naj se oproste plačevanja vojaške takse, ker se je zvišal eksistenčni minimum.

§ 8., ki govori o zglašilni dolžnosti, naj se izpopolni tako, da so od zglašilne dolžnosti oproščene v § 14. navedene osebe.

Interpelacija

poslanca dr. Ravniharja in tovarišev do njega ekscelence g. deželnega predsednika barona Schwarza v zadevi jezikovne ravnopravnosti pri državnih uradih na Kranjskem.

V prvi seji tega zasedanja je govornik utemeljeval nujnost svojega predloga glede pomembnih tendenc na Koroskem poudarjal, da se germanizacija vže jako intenzivno na Kranjsko. Te besede so resnične, v kar naj služijo ti le samo v zadnjem času dogodivši se slučaj.

Nedavno temu je prišel z deželnega sodišča v Ljubljani ukaz na c. kr. notarje, ki se jim z njim ukazuje, da morajo odslej, kadar poslujejo kot sodni komisariji, s sodišči občevariti izključno le v nemščini. Ukaz poudarja, da so doslej c. kr. notarji izvrševali hvaljevredno prakso, da so sodišču poročali v nemškem jeziku, kadar je bila stranka nemška, nasprotno pa v slovenskem jeziku, kadar je bila udeležena slovenska stranka. Hvaljevredna je bila ta praksa, pravimo, ker docela odgovarja ne samo dejanskim okoliščinam, ampak zlasti v § 19. drž. osn. zak. izraženemu načelu o jezikovni ravnopravnosti. Ta praksa je nemoteno in brez škode poslovala desetletja sem. Proti njej ni bilo nobene pritožbe, zlasti ne od katere izmed udeleženi strank. Vse se je pokoravalo tej praksi, ker se jo je smatralo za naravno in pravično na vse strani.

Sedanjemu predsedstvu deželnega sodišča je bilo usojeno, da je zrušilo to prakso. Storiло je to iz znane mržnje proti slovenskemu jeziku. Kršilo je jezikovno ravnopravnost ter na prav nepotreben način vznemirilo veliko večino prebivalstva naše kronovine.

V zvezi z drugimi dogodki leži v tem postopanju sistem. Pomembno je v naših uradih napreduje od stopnje do stopnje. Predstojnik okr. sodišča v Ljubljani n. pr. ukazuje podrejenim sodnim organom, da ulic ljubljanskega mesta v nemški korespondenci ne smejo imenovati s pravim in pravičnim slovenskim nazivom, ampak prevedeno na nemški jezik. Tak ukaz je povsem nezakonit. Sedanja slovenska nazivanja ljubljanskih ulic so njih lastna zakonito zajamčena imena ter kot taka neprevledljiva.

Naj navedemo še to, da se ob razpisu sodnih služb na Kranjskem od prosilcev ne zahteva več znanja slovenskega jezika. Tak dokaz se zahteva samo še od sodnih slug, kakor je to razvidno iz razpisa predsedstva c. kr. deželnega sodišča v Ljubljani, od 3. svečana 1914 Pr 177/4/14/1.

Tudi finančna uprava je že pričela ubirati stopinje za predsedstvom deželnega sodišča. V zad-

njem času se dostavljajo slovenskim strankam izpiski iz katastra (posestni listi) sicer na dvojezičnih tiskovinah, pa samo v nemškem jeziku. Tako postopanje je sposobno, da žali pravni in narodnostni čut vsega slovenskega prebivalstva na Kranjskem. Zategadelj se usojamo vprašati:

1. Hoče se li Vaša ekscelenca dati podučiti o navedenih razmerah?
2. Kaj hoče Vaša ekscelenca ukreniti, da se omenjeni nedostatki odpravijo ter da zadoščenje pretežni večini kranjskega prebivalstva?

Interpelacija

poslanca E. Gangla in tovarišev na Njega ekscelenco gospoda deželnega predsednika glede na povišanje provizije nekaterim provizionistom eraričnega rudnika v Idriji.

V Idriji živi nekaj provizionistov, ki so stopili v pokoj koncem l. 1912 ter jim je bila odmerjena provizija po 64 K mesečno. Ker so že doslužili koncem imenovanega leta svojo dolo, so bili poklicani k dotičnemu g. rudniškemu svetniku, kjer jim je bilo rečeno, naj stopijo v provizijo, četudi bi nekateri še radi ostali pri delu, da si izboljšajo svoj položaj, oziroma prislužijo boljšo provizijo.

V letu 1913. vpokojeni rudarji dobivajo po 80 K mesečne provizije, katere bi bili deležni tudi prizadeti provizionisti, da niso šli v pokoj že koncem l. 1912. Ti si sedaj prizadevajo, da bi jim bila izboljšana provizija, oziroma da bi se jim odmerila naknadno v isti višini, kakor jo vživljajo provizionisti iz l. 1913 — torej mesečno po 80 K.

Ta prošnja se da utemeljevati s tem, da so prizadeti rudarji vso dolo zvesto, pošteno in brez kazni služili rudniku in da ni njihova krivda, da so stopili pred l. 1913. v pokoj. Zato so poslali prošnjo v c. kr. ministrstvo za javna dela meseca oktobra 1913 na Dunaj, ki jim je sekcijski šef g. pl. Hohmann ob svojem bivanju v Idriji l. 1913. obljubil svojo pomoč.

Interpelantje so uverjeni, da je z ozirom na navedena dejstva Vaši ekscelenci na tem, da se prošnja prizadetih rudarjev ugodno reši, zato se usojajo vprašati:

Hoče li Vaša ekscelenca v prilog izboljšanja materialnega položaja prizadetih rudarjev nemudoma posredovati pri c. kr. ministrstvu za javna dela na Dunaju ter storiti vse potrebne korake, da se omenjena prošnja čim prej ugodno reši?

Samostalen predlog

poslanca Turka in tovarišev na izpremembo deželnega zakona od 20. decembra 1884 št. 17 odnosno od 28. oktobra 1911 št. 41.

Visoki deželni zbor skleni: Zakon od veljavna za vojvodino Kranjsko, s katerim se izpreme- ne §§ 6., 7., 8. zakon. od 20. grudnia 1884 št. 17 dež. zak. in odnosno zak. od 28. vinotoka 1911 št. 41 dež. zak.

Na predlog deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem tako - le:

Člen I.

§§ 6., 7. in 8. zakona od 28. vinotoka 1911 št. 41 dež. zak. o doneških, ki jih plačujejo požarne zavarovalnice in družbe v korist gasilnim stvarim in v podporo ponesrečenim gasilcem se v sedanjem besedilu razveljavljajo in se odslej glase:

§ 6. Dve in enoodstotne doneske odmerja, pobira in upravlja deželni odbor.

§ 7. Dveodstotne doneske razdeljuje po razmerju vplačil in na podlagi v okrajih in občinah vplačanih prispevkov politične oblasti prve instance in sicer:

a) občinam, kjer ni gasilnih društev,
b) gasilnemu društvu, kjer je v občini gasilno društvo,
c) gasilnim društvom v občinah, kjer je več gasilnih društev in sicer po razmerju izvršujočih članov.

Enoodstotne doneske razdeljuje politična oblast druge instance sporazumno s političnimi oblastmi prve instance in sporazumno z gasilsko organizacijo, kateri pripada ali je pripadal prosilec.

§ 8. Pravilno porabo prispevkov nadzira pri občinah in neorganiziranih gasilnih društvih deželni odbor, pri organiziranih gasilnih društvih prizadeta gasilska organizacija. Pri nepravilni porabi prispevkov sme politična oblast odtegniti prispevke in sicer:

a) občinam in neorganiziranim društvom na predlog deželnega odbora,
b) organiziranim gasilnim društvom na predlog organizacije, kateri pripada gasilno društvo.

Odtegljaji v teh slučajih pripadajo v korist drugim opravičencem v okraju.

Člen II.

Ta zakon stopi v veljavo z dnem, ko se razglasi.

Člen III.

Mojemu ministru za notranje zadeve naročam, da ta zakon izvrši. V formalnem oziru predlagamo, da se predlog odkáže ustavnemu odseku.

Odgovori na interpelacije.

Dež. glavar: Poslanec Iv. Lavrenčič in tovariši so postavili name interpelacijo, v katerem štadiju se nahajajo dela glede reforme šolskih zakonov. Na to vprašanje odgovorjam, da je predloga o reformi šolskega zakona že gotova in da pride v deželnem zboru v razpravo že najbrže v prihodnji seji.

Na interpelacijo posl. dr. Ravniharja in tovarišev glede zakona o obrtnih nadaljevalnih šol, je odgovoril deželni glavar, da se je o tej stvari že vršila anketa, da deželni odbor marljivo študira ves material in da bo že v prihodnjem zasedanju izročil deželnemu zboru tozadevni zakonski načrt.

Deželni glavar je nato še odgovoril na interpelacijo posl. Mazelleta in tovarišev glede črnomališkega vodovoda ter na interpelacije klerikalnih poslancev Mihelčiča, Zorca, Škulja itd.

Na Mazelletovo interpelacijo je izjavil deželni glavar, da se bodo vsi nedostatki pri črnomališkem vodovodu čim najprej odpravili.

Nato je deželni glavar odkazal razna poročila deželnega odbora dotičnim odsekom.

O poročilu ustavnega in občinskega odseka o samostojnem predlogu poslanca Vehovca glede izločitve vasi Drčavas iz občine Žužemberk ter priklopite k občini Zagradec, je poročal dr. Pegan ter predlagal, naj se to poročilo odstopi deželnemu odboru v kompetentno poslovanje ter se mu naroči čim nujnejša rešitev.

Ta predlog je bil sprejet.

V imenu upravnega odseka je poročal o samostalnem predlogu poslanca Zorca in tovarišev glede pomankljivosti pri vodovodu v Novem mestu posl. Hladnik in predlagal:

Deželnemu odboru se naroča: 1. naj da narediti načrt, kako bi se vodovod za Novo mesto razširil tudi za okoliške vasi.

2. glede poplave čistilnika naj pa potrebno ukrene;

3. naj se preišče, kako bi bilo popolniti vodovod, da bi zadostil vsem potrebam tudi v prihodnosti.

Pri tej točki je imel posl. Zorc svoj »deviški« govori, ki pa v zbornici ni vzbudil posebnega zanimanja, poslušali so ga samo Jaklič, Mihelčič in pa Jarc, a ta samo iz lokalnega patrijotizma.

No, končno ga je prišel poslušati tudi dr. Lampe, ki mu je ob koncu govora smehljaje klical »bravo!«, kateremu klicu so se pridružili nazadnje tudi nekateri drugi klerikalni poslanci.

Poslanec Mazelle je izjavil, da se v polnem obsegu pridružuje Zorčevemu predlogu in želi, da bi se novomeški vodovod popravil in izpopolnil tako, kakor to odgovarja željam in potrebam novomeškega prebivalstva.

Predlog je bil soglasno sprejet. — Isti referent je poročal tudi o Zorčevem predlogu glede vodne preskrbe v podgorskih krajih pri Novem mestu ter predlagal:

Deželnemu odboru se naroča, naj pošlje deželnega tehnika, ki naj bi na licu mesta preudaril, kako bi se kraji v Gorjancih s pitno vodo najbolj preskrbeli.

Deželnemu odboru se nadalje naroča, da skuša pridobiti tudi za male vodne preskrbe podporo iz državnega melioracijskega fonda.

K temu predlogu sta govorila posl. Zorc in Jarc. Jarc je govoril o »iskalnih šibicah«, s katerimi se bi naj iskala voda na Dolenjskem. Predlagal je v tem oziru posebno resolucijo.

Zbornica je sprejela tako predlog upravnega odseka, kakor tudi resolucijo o »iskalnih šibicah«.

Končno je posl. Hladnik poročal v imenu upravnega odseka o predlogu poslanca Zorca o napravi mostu čez Savo pri Krškem in predlagal:

Deželni zbor skleni:

1. napravi naj se načrt za most, kateri načrt se pa naj ozira tudi na potrebe okolice;

2. deželni odbor stopi v dogovor z deželnim odborom vojvodine Štajerske glede prispevka dežele štajerske za most;

3. deželni odbor naj se obrne na visoko c. kr. ministrstvo za javna dela, da bi izposloval čim večji državni donesek.

Predlog je podpiral posl. Zorc. Proti predlogu je govoril poslanec Mazelle, ki je naglašal, da je

sedanji most v Krškem preko Save še popolnoma v dobrem stanju. Po informacijah v Krškem so se izvršile temeljite poplave na mostu šele pred kratkim, mostovne glave so še tako močne, da bi lahko nosile betonski ali pa železni most. Novega mostu torej pravzaprav ni treba. — Ako pa se le hoče graditi nov most, ki bo stal mnogo denarja, potem se ga naj zgradi tam, kjer je najbolj prikladen, to je približno v sredini mesta. Najumestnejše bi bilo, ako bi se most zgradil na zemljišču krškega župana dr. Janka Hočvarja. S to gradbo bi se vrednost tega posestva povečala, kar bi bilo v prid zlasti »Ljudski posojilnici«, saj je znano, da je ta zavod angažiran na onem posestvu. (Dr. Pegan se smeje in kliče: »Res, to bi bilo v korist »Ljudske posojilnice!«)

Odsekov predlog je bil sprejet s klerikalnimi glasovi.

O prošnji županstva občine Tomišelj za zgradbo mostu pri Lipah ob Ljubljani je poročal posl. Povše in predlagal:

Deželni zbor, priznava veliko gospodarsko važnost in korist mostu čez Ljubljano pri Lipah, naroča deželnemu odboru, da stopi v dogovor z okrajnim cestnim odborom in mestnim magistratom ljubljanskim glede zgradbe mostu pri Lipah in se pooblašča, če se omenjena zastopa izrečeta za to zgradbo in prevzame ta most, dati k tej zgradbi primeren deželni prispevek iz kredita za občila.

Predlog je bil soglasno sprejet. O predlogu posl. Vehovca in tovarišev o vodnih silah Krke je poročal posl. Povše in predlagal:

Deželnemu odboru se naroča, izvrši študije za izkoriščanje vodne sile reke Krke in o tem svojedobno poročati deželnemu zboru.

Zbornica je predlog sprejela. — Takisto je bil soglasno sprejet ta-le predlog:

Deželnemu odboru se naroča, naj izvrši vse potrebne predpriprave za oskrbo trga Žužemberka z zdravo pitno vodo.

Glede nove ceste Litija - Polšnik - Brezova - Mirna je poročal posl. Povše in predlagal:

Deželnemu odboru se naroča, da pospeši gradbo kot nujno priznane nove ceste Litija - Polšnik - Brezova - Mirna.

Posl. Novak je apeliral na večino, naj postopa pri takih gradbah z največjo opreznostjo. Takšne gradbe stanejo mnogo denarja. Ta bremena pa ne nosi samo dežela, marveč tudi deželno stolno mesto Ljubljana, ki mora vsled cestnega zakona krvaveti tudi za ceste na deželi. Zato je treba mnogo opreznosti pri podeželnju cest, zlasti ako tega podeželnja ne žele vsi prizadeti faktorji. Čuje se namreč, da tel cesti nasprotuje Trebnje.

Govornik se je nato dotaknil cestnih razmer v idrijskem okraju in v Spodnji Idriji. Tu bi bila konomeljska cesta silno potrebna in tudi koristna, a ne stori se v tem oziru prav ničesar. Ne more se ubraniti domnevanja, da se deželni odbor z večjo blagohotnostjo ozira na predloge klerikalne večine, kakor na predloge ostalih poslancev.

Končno je govornik izjavil, da bodo tudi napredni poslanci glasovali za odsekov predlog.

Posl. Mirko Perhavec je ogorčeno protestiral, da se dr. Novak vrtja v njegov — okraj, češ, da naj raje vpliva na »liberalni« gorški deželni odbor, pa bode konomeljsko cestno vprašanje takoj rešeno. (Klerikalci ploskajo, dr. Novak govori s knezom Windischgrätzom in se prezirljivo smeje.)

Odsekov predlog je bil soglasno sprejet.

Sprejeta sta bila nato še ta - le predloga upravnega odseka:

Deželnemu odboru se naroča, da se pri študijah za izrabo savske vodne sile ozira tudi na možnost plovbe in da izdelati tozadevni tehnični načrt, in

Deželnemu odboru se naroča, da izposluje pri ravnateljstvu Južne železnice, da ista v novem voznem redu odredi, da bodeta brzovlaka št. 1 in 2 postajala tudi na postaji Borovnica.

K zadnjemu predlogu je govoril klerikalni poslanec Kobi.

Deželna posredovalnica.

O predlogu dr. Kreka o ustanovitvi deželne posredovalnice je poročal posl. Piber in predlagal:

Deželnemu odboru se naroča, naj do prihodnjega zasedanja izdelata zakonski načrt za deželno posredovalnico po teh - le načelih:

a) Sedež posredovalnice, ki se ustanovi kot deželni zavod, bodi ljubljana;

b) pomožni organi v posredovalni organizaciji naj bodo v prvi vrsti občinski uradi; poleg njih pa tudi druge organizacije, ki se prostovoljno javljajo za ta posel. Za kmečke posele in delavce zadruga in tesna-

ževalna društva; za obrtno delavstvo, pomožniška in delavska, zlasti strokovna društva;

c) deželna posredovalnica imej pravico, stopiti v stik s podobnimi ali sorodnimi organizacijami drugih dežel, tudi inozemstva;

č) financiranje se izvrši po načrtu, da tisti, kateri iščejo dela, ne plačajo nobenih pristojbin.

V imenu narodno - napredne stranke je govoril poslanec dr. Novak, ki je rekel med drugim:

V ozki zvezi s posredovalnico je brezposelnost. Posredovalnica bi imela nalogo, brezposelnost omejiti čim najbolj. Brezposelnost je prava nesreča, to je za delavsko ljudstvo isto, kakor vremenska nesreča za kmeta. Ob umjaj podpira kmeta država in dežela. Čisto gotovo je, da je dolžnost teh korporacij, da podpira tako od vremenskih nezdod prizadeto kmetstvo, kakor tudi od brezposelnosti prizadeto delavsko ljudstvo.

Tega se zavedajo že merodajni faktorji v državi. V parlamentu je v razpravi predloga, naj se votira dva milijona v podporo brezposelnih. Tudi v raznih deželnih zborih so se že votirale večje ali manjše vsote v ta namen. Tudi mestni občinski svet ljubljanski se je s tem predmetom bavil v svoji predzadnji seji ter v to svrhu dovolil 5000 K.

Govornik je razpravljaval o raznih sistemih glede podpiranja brezposelnih ter končno stavil ta - le predlog:

Deželni odbor se pooblašča, da povrne onim občinam, ki dovoljujejo iz občinske blagajne brezposelnim prispevke, ki nimajo značaja ubožne podpore, polovico v ta namen uporabljene vsote.

V proračun za leto 1914 naj se vpostavi v ta namen znesek 10.000 kron.

(Napredni poslanci ploskajo.)

Nato je govoril posl. Adolf Ribnikar. Rekel je med drugim:

Statistika in literatura glede posredovalnic v veleagrarnih deželah, ali na Angleškem, se ne da aplasirati na naše razmere. Pri nas je treba vprašati, kaj bo k deželni posredovalnici rekel mali kmet. Znano je, da primanjkuje najbolj kmetijskega delavstva. Ta primanjkljaj je tak, da mu bode tudi posredovalnica težko mogla odpomoci.

A tudi nasprotno je mogoče, da bodo posredovalnice po raznih občinah celo naravnost škodovale malemu kmetu. Kmetijski delavec ostaja sedaj še pri svojem gospodarju, ker nima takoj pri rokah primerne službe. Ako pa bodo že v vsaki vasi posredovalnice, bo to pospeševalo samo izseljevanje kmetijskega delavstva v mesta in na tuje. (Klerikalci ugovarjajo in se smejejo.) Vse to kaže statistika in izpričuje tudi izkušnja. (Klerikalci ugovarjajo.) Teorija ni nič vredna, ako je ne podpira praksa. Naša nesreča je, da se za idejo takoj vnamemo in jo skušamo uveljaviti, ne da bi jo preje temeljito preštudirali. (Klerikalci kličejo: Mi vse preštudiramo in preudarimo!) Poslanec Ribnikar: To ste pokazali z volilno reformo, o kateri sami priznavate, da je nepopolna in nejasna. (Klerikalci ugovarjajo in protestirajo.) Govornik je razpravljaval o mestni posredovalnici ljubljanski in končno stavil izpreminjevalni predlog:

Deželnemu odboru se naroča, da zasliši do prihodnjega zasedanja glede osnovanja posredovalnice za delo mnenje malega kmeta, event. potom gospodarskih zadrug, kmetijskih podružnic in županstev. Ističasno naj stopi deželni odbor v dogovor z mestno občino ljubljansko radi eventualnega razširjenja mestne posredovalnice, zlasti z ozirom na posredovanje kmetijskega dela za vojake rezerviste.

Posl. Engelbert Gangl je govoril o socijalnih razmerah v Idriji, o vzrokih in posledicah brezposelnosti med idrijskim delavstvom ter naglašal, da bi morala zlasti državna uprava skrbeti v Idriji za to, da bi delavstvo in njegov zarod ne zapadel brezposelnosti, ki zlasti pri mladini pospešuje pot navzdol. Mnogo bi se Idriji koristilo, ako bi se tu osnovala obrtna delavnica za one mlade ljudi, ki so že odrasli šolski obveznosti, a se še ne sprejmo v rudniško službo.

Država, ki crpa iz Idrije ogromne koristi, je moralno vezana in dolžna, da tudi nekaj stori in žrtvuje za Idrijo, zlasti pa za njeno prebivalstvo delavskih slojev.

Končno je stavil ta-le predlog apelirajoč na deželno vladu, naj ga tudi ona podpira.

Deželni zbor skleni:

C. kr. ministrstvo za javna dela se pozivlja, naj ustanovi v Idriji obrtno delavnico, da se bo mogla močna mladina, ki je odrasla šolski dobi, pa še ne more biti sprejeta v rudniško delo (torej od 14. do 17. leta) izučiti v raznih obrtnih, ki jih rabi rudniška uprava pri svojih obratih.

ter da se očuva brezposelnosti in pred slabimi moralnimi in materialnimi vplivi, ki so zaradi brezposelnosti škodljivi za to mladino.

Na to je dej. glavar dr. Šusteršič ob 2. popoldne prekinil sejo, na kar se je sestal imunitetni odsek. Kakor se čuje, nameravajo klerikalci izročiti sodišču posl. Josip Turka.

Prihodnja seja bo jutri v petek 20. t. m. ob pol 10. dopoldne.

Dnevne vesti.

Elektrarna na Ljubljani. »Slovenec« trdi, da je poljedelsko ministrstvo v sporu med deželo in ljubljansko občino podelilo kranjski deželi koncesijo za gradbo elektrarne na Ljubljani. Mestna občina ljubljanska še ni dobila nobenega obvestila o tej razsodbi, a ker je bil dr. Šusteršič te dni na Dunaju in je hodil tudi nekaj po ministrstvih, je že mogoče, da poroča »Slovenec« resnico in da je ministrstvo res odločilo proti mestni občini. Stvar je ležala več mesecev pri ministrstvu. **Stvarni razlogi so govorili vsi za to, naj se koncesija podeli mestni občini,** kajti da ima mestna občina na tej vodni sili absolutno večji gospodarski interes, kakor kranjska dežela, to je tako očitno in brezdvomno, da bolj ne more biti. Samo želja, delati ljubljanski občini škodo in mestni elektrarni onemogočiti naravni razvoj, je napotila klerikalno stranko, da je začela proti mestni občini boj za to vodno silo. Proti gospodarskim interesom, na katere je opirala mestna občina svoje prizadevanje za pridobitev te vodne sile, je klerikalna stranka vrgla na tehtnico svoj politični vpliv in ker so pri sedanjih vladi prave ljudske koristi zadnja stvar na svetu, se niti čuditi ni, da je vlada tudi v tem slučaju razsodila po svojih političnih interesih. Lahko to ni šlo, zakaj poljedelsko ministrstvo je stvar presojalo z gospodarskega stališča in se zavzemalo za to, da se koncesija podeli mestni občini. Najnepotrebnejše vseh ministrstev, takomenovano delavsko ministrstvo pa se je vrag vedel po kakih vplivih čisto gotovo pa ne iz stvarnih razlogov postavilo na stran dežele in končno je ministrski predsednik zgolj in edino iz političnih razlogov pritiskal na korist klerikalcev. Že pred tedni se je vedelo, da sili ministrski predsednik, naj poljedelsko ministrstvo proti svojemu boljšemu spoznanju podeli koncesijo za uporabo vodne sile na Ljubljani deželi kranjski in če dr. Šusteršičovo poročilo v »Slovenec« resnično, potem je ministrski predsednik tudi dosegel svoj namen. Beseda ministrskega predsednika je pač odločilna, a da je ministrski predsednik pripravljen svojim političnim interesom žrtvovati še vse drugačne javne koristi, kakor je vodna sila na Ljubljani, to se je že večkrat pokazalo. Bomo videli, kako se glasi odlok poljedelskega ministrstva, a to že danes lahko rečemo, če je odločba taka, kakor poroča dr. Šusteršič, potem bosta v ljubljanski kroniki zapisana ministrski predsednik grof Stürgkh in češki minister Trnka med največje škodljivce ljubljanske občine.

Po krivici kaznovani volilci. Pri zadnji deželnozborski volitvi je v občini Dobrunje volilna komisija zavrnila celo vrsto volilcev, češ, da ne smejo voliti v kmečki kuriji, ker imajo volilno pravico v mestni kuriji. Vladni komisar je dotični odlok dež. ne vlade kar seboj prinesel. Tako je bilo zavrženih kakih 80 kmetov-volilcev. Lahko si je misliti, kako se zdaj ti volilci čudijo, da jim okrajno glavarstvo nalaga globo, ker niso volili. Komisija jih ni pustila voliti, a zdaj jih zato kaznujejo! Očividno je, da se je zgodila zmoti, ki jo mora okrajno glavarstvo popraviti. Ker so različni volilci dostavljali globo kar plačali, naj okrajno glavarstvo poskrbi, da se ljudem ta denar povrne.

Vojaška vest. Generalni major Karel Scotti je včeraj prevzel poveljstvo ljubljanske divizije.

— Od danes naprej se dobe vstopnice za Sokolovo maskarado »Ples v maskah« v predprodaji pri Gričar & Mejaču v Prešernovi ulici. Vabila za to priredbo so se pa včeraj razposlala, ker pa se je vzlic veliki paznosti in trudu lahko koga izpustilo, naj nam izvoli oprostiti in naznaniti svoje ime ali direktno društvenemu odboru ali pa v »Nar. tiskarno« bratu Franketu. Omeniti nam je še, da je obleka promenadna, vstopnina pa za vsakogar brez izjeme 2 kroni.

Akademija v internatu »Mladika«. Žensko vzgojevalno in naobrazovalno društvo »Mladika« priredi prihodnjo soboto, dne 21. t. m., ob štirih popoldne akademijo internatskih gojenk z jako bogatimi in raznovrstnimi sporedom. Z akademijo bo združena tudi razstava kuharskih

izdelkov internatskega gospodnjškega tečaja. Za akademijo vlada prav živahno zanimanje. Vstopnina za osebo 1 K. K. mnogobrojni udeležbi vabi vljudo upravni odbor.

— Za Marijino družbo agitira in pritiska na otroke med poslom katehet Čadež. Deklice izprašuje, katera je »vpisana«, in deli po odgovoru tudi — rede! Otrok, kojih starši so mu znani ali pa na sumu kot liberalci, ne poprašuje. Pa to je postranska stvar. Nadzornika Materja opozarja sicer vljudo, ampak tudi odločno na to Čadežovo neslanost, ki je po učnih predpisih — prepovedana!

Častno svetinjo za 40letno službovanje sta dobila Andrej Babnik in Ivan Kosec, oba uslužbenca papirnice v Goricanah.

Meščanska šola v Krškem je po posl. J. Mazelletu vložila petico na dež. zbor za primerno podporo krajnemu šolskemu svetu, ki porabi tudi del te podpore v svrhu zboljšanja učiteljskih plač.

Iz Žužemberka. Deželni poslanec Vehovec je stavil v deželnem zboru razne predloge. Radovedni, kdaj in ali se bodo sploh uresničili ti toliko obetajoči projekti, se vprašamo, koliko dobrega so naredili klerikalni poslanci za tukajšno ljudstvo, ki je povsem klerikalno in zadovoljno, samo če jim dež. poslanec Vehovec in veliki gromovnik kaplan Gnidovec privoščita kako prijazno besedo. Čuje se, da bo ta častivredni kaplan naslednik *tukajšnjega dekana. Nas veseli in zadovoljni bodemo, če se to uresniči. Kajti človekoljubni smo ter ne bi radi videli, da bi ta kaplan še druge okuževal ljudi s svojimi puhlimi frazami. Dosti, da je v Žužemberku spravil vse pod klerikalno okrilje. Vse sili h koritu. Da, še celo nekateri Žužemberčani, kateri se štejejo, oziroma katere prištevajo drugi odločnim naprednjakom, so oddali pri zadnjih deželnozborskih volitvah prazne glasovnice. Vsled tega je bil tudi izid volitve tako mizeren. Vse se boji arogantnega Vehovca in laž ljubčega Gnidovca. Zakaj ne pošlje škof tako agilnega agitatorja v Afriko? Radovedni smo, če bi se ondi toliko brugal za verske stvari, kakor tukaj za politiko? Mogoče tudi; saj bi bil tudi ondi gotovo voditelj ženske Marijine družbe. Prižnica mu tudi služi v agitacijske svrhe; kadar prirede v Katol. izobraževalnem društvu veselico, naznani raz prižnico, kdaj se bo vršila in priporoča topla, da naj obiščejo veselico. (Samoobsebi umevno, da ne zastoni). Se li to spodobi? »Domoljub« priporoča, dočim prepoveduje napredne časopise. Po njegovem mnenju so napredni časopisi brezverski in lažnjivi. Vprašamo kaplana Gnidovca, kateri časopisi so boljši, ali tisti, ki pišejo golo in čisto resnico, ali tisti, v katerih se trosi laž? Ljudstvo je že na pragu spoznanja. Prišlo je vendar enkrat do spoznanja, da je večji del laž, kar pride izpod Gnidovčevega peresa. Slava njegova pojenjuje, kmalu se bo izgubila v prazen nič. Pri ljudstvu je zopet oživela govornica, kar je počeljal v St. Vidu ta devičar. Povod temu je dal njegov izprehod iz Dvora v Žužemberk, kakor je že poročal »Slovenski Narod«. Seveda se je hotel Gnidovec pred vernim ljudstvom oprati s tem, da je vložil tožbo proti možu, ki se je v svoji veselosti baže nekoliko preveč izrazil. Gnidovec je dobil pričo, ki je ravno tako nepriljubljena kakor on sam. Ta priča je izpovedala dobro za Gnidovca. Tako je bil mož, ki je povedal samo to, kar je videl in ne tisto, za kar ga Gnidovec toži, obsojen. A pravda je zopet v teku, ker je obsojeni rekuriral. Največ ga je pokopalo to, da je šel Gnidovca prositi, naj odstopi od tožbe. A duhovni ne odpustajo, dasiravno molijo vsak dan: »... kakor mi odpustimo svojim dolžnikom...« Če kaplan Gnidovec ne bode še miroval, bomo prišli na dan s tajnostmi, katere ga bodo spravile v slabšo luč, kakor pa afera, katero je doživel v St. Vidu in zaradi katere je bil prestavljen iz St. Vida v Žužemberk — Žužemberčanom v veselje.

Hčerka čuva morskega svetilnika je tretja v vrsti senzacijskih dram, ki se predvajajo te dni z najlepšim uspehom v kinematografu »Ideal«. Drama v šestih dejanjih iz življenja pomorščaka vprizorjena je od znane Nordiskfilm Ko. Razločuje se od prvih dveh bistveno po dejanju in ima polno pretresujočih momentov. Predvajala se bode od petka 20. do torka 23. t. m. vsaki dan od 3., 5., 7. in 9. Predvajanje traja dve uri. Poleg tega je na sporedu še krasna veseloigra v dveh delih »Pomožni natakari«. Cene so zvišane samo za 10 v. Danes zadnji dan krasne ljudske drame »Brez domovine«. Vsi, ki so dosedaj videli to krasno dramo, je ne morejo dovolj prehljati. Toliko turobe in genljivosti, toliko lepote kot se je vidi pri tej dram.

se ne vidi vsaki dan. Ne zamudite prekrasne predstave.

Stroj mu prst odčepil. Ko je dne 16. t. m. vlagal strojnik Andrej Selan v tobačni tovarnistvo za izdelovanje cigaret, cigaretni papir, ga je stroj zagrabil za kazalec leve roke ter mu ga odrezal pri prvem členku.

Narodna obramba.

Iz Bohinja. Podružnica sv. Cirila in Metoda za Boh. Bistrico in okolico priredila je dne 1. februarja t. l. v prostorih grand hotela »Triglav« na Boh. Bistrici svojo veselico. Pri veselici je bila vojaška godba iz Tolmina. Izborni veselčni spored in krasno zimsko vreme privabilo je na veselico mnogo rodoljubov od blizu in daleč, osobito so bili zastopani Boh. Bela, Bled, Jesenice, Sava, Javornik in Mojstrana. Udeležilo se je veselice tudi več častnikov in nekaj pristnih Nemcev in Lahov. Gospod župnik Berce, kot zastopnik družbenega vodstva očrtal je v poljudnem govoru namen, potrebo in delovanje družbe sv. Cirila in Metoda ter bodril udeležence na vztrajno obrambno delo. Uspeh veselice je bil nepričakovano povoljen in sicer je bilo 531 K 42 v kosmatih dohodkov in 165 K 07 v čistega dobička. Bodi prisrčna zahvala, posebno gospodom veselčnega odbora kot rediteljem za obili trud, kakor tudi vsem udeležencem, ki so kot prijatelji družbe pripomogli do tako lepega uspeha. Vse je bilo veselo in zadovoljno, samo ne zavidni častiti »Slovenec«, ker se mu niso posrečile gotove nakane.

Društvena naznanila.

III. Slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani 1914. Seja tajniško - časniškarskega odseka se vrši jutri v petek 20. t. m. ob pol 7. zvečer v zvezni sobi. Prosi se polnoštevilne udeležbe.

Mlada zakonca iz znane ljubljanske rodbine sta se snoči vračala pozno v noč iz kinematografa. Zastopljena v grozote, ki sta jih v duhu preživela pri predstavi sta korakala stisnjena drug ob drugega molče po Dunajski cesti. — ah dušica kaj bi mi ti rekla, ako si jaz sedaj to mislim, kar ti misliš? Ljubček... da si fin, pozoren, ljubeznjiv mož. Mislija sem si namreč, da me sigurno popelejš v terek na »Ples v maskah«. Ah ti pretkanka... no naj pa bo. Iskren poljub je zapečatil to obljubo.

Jezdni odsek Sokola II. je imel pretekli terek svoj redni glavni sestanek, ki se ga je udeležilo nad 20 bratov. Podpredsednik b. dr. Janko Berce je pozdravil številno navzoče članstvo ter podal kratek pregled o delovanju odseka od svojega obstoja sem. Nato je podal brat tajnik vestno sestavljeno poročilo iz katerega posnemamo sledeče: Odsek je štel ob svojem rojstvu 21, danes 33 članov. Odbor je imel 14 rednih in 1 izredno sejo. Odsek je nastopil ob priliki pogrebov pok. bratov dr. Josip Kušarja in Franc Babiča. Dalje na zletu bratske Ljubljanske župe in praznovanju 50letnice očeta sloveskega Sokolstva Ljubljanskega Sokola. Vložil je tudi potom odbora Sokola I. in II. razne predloge, ki se tičejo jahalnega kroja itd. na S. S. Z. Da se bratje tudi v zimskem času vadijo v jahanju, preskrbel je odbor zaprte jahalnice. Jezdilo se je v dveh oddelkih. Jahnih ur je bilo 27, jezdecev pa 66. Največ 8, najmanj 2. Iz blagajniškega poročila posnemamo pa: Dohodkov je bilo 779 K 50 v. stroškov 605 K 85 v. saldo 173 K 65 v. Čisto premoženje dne 10. februarja 1914 znaša 369 K 40 v. Nato poroča br. delegat, da je pregledal knjige in našel vse v najlepšem redu, vsled tega predlaga, da se da br. blagajniku absolutoriji. Sprejeto. Istotako so bila poročila podnačelnika in gospodarja po nekaterih pripombah soglasno sprejeta. V odbor so bili voljeni z vzklikom sledeči bratje: Predsednikom Fran Krapež, podpredsednikom dr. Janko Berce, načelnikom Konrad Reicher, podnačelnikom Josip Hauptmann, odbornikom pa: Julij Deu, Milan Kenda, Vladimir Janušič, Josip Rohrman in dr. Ivo Tavčar. Odbor Sokola II. imenoval je za zopet br. Vladimir Borštnika svojim delegatom. Med slučajnostmi predlagal je br. Mirko Franke, da naj se že danes skri za dostojni nastop ob priliki vsesokolskega zleta, kakor tudi, da naj naš odsek nastopi z posebnimi zahvalnimi vajami. Končno predlaga, da se naj v to svrhu voli odsek v katerem so sledeči bratje: Franke, Hauptmann in Reicher. Z zahvalnimi besedami na lepi udeležbi in mirnem zborovanju zaključil je br. podpredsednik lepo uspešni glavni sestanek, vspodbujajoč brate k maršnim jahalnim vajami. Končno nam, kati stojimo pred III. vpraša-

venskim sokolskim zletom, kjer bode tudi nam polagati račun o svojem delovanju.

Vabila za III. veliki ples narodnega delavstva so po večini že razposlana. Ker je pri veliki množini vabil mogoče, da se je bodisi kogarkoli pomotoma prezlo, prosimo, da dotični, ki vabila ne bi sprejeli, to pomoto oprostite, ter se vseeno udeležite plesa. Vstop je dovoljen vsakemu brez ozira, tudi brez vabila. Zato v soboto vsi v Narodni dom.

»Brna« iz »Krajev doline«. Nekaj izredno zanimivega bodo doživeli oni, ki pohite na III. veliki ples narodnega delavstva. Ob 12. uri pripelejo v dvorano znano skoraj že pozabljeni »Brna« iz »Krajev doline«. Sprevod bode velikanski, ob asistenci raznih imenitnih osebnosti. Impresario te velike prireditve dospe že v soboto dopoldne preko Pariza v Ljubljano. Povedali bi natančen spored »Brne«, a rajši kaj zamolčimo, ker bode vsakdo tembolj presenečen. Nihče naj torej ne zamudi pohiteti v soboto zvečer v Narodni dom.

Amerikanska reklama to ni, ampak amerikanska volilna pravica, ako tudi dame volijo pri vseh plesih. Ta pa se bode v polni meri vršila na Velikem pustnem korzu, ki se vrši prihodnjo nedeljo v hotelu »Union«. Tamkaj bode vladalo pravo svobodno življenje raznih narodov, ki se naselijo ta večer na pustnem korzu. Svobodno bode volila Evropejka Azijca, Avstralec Amerikanko, divji Afrikanec pa vse povprek. Toraj nobenega čakanja, za vse enaka pravica, za dame kakor za gospode. Poslužite se te pravice in pridite pogledati kako idealnoprjetna je taka amerikanska splošna volilna pravica. Vstopnina za maske 1 krono, nemaskovani naj pridejo v promenadni obleki. Vstopnice se dobivajo pri zlatarju g. Černetu v Wolfovi ulici ter v trafiki g. Češarkove v Šelenburgovi ulici. Vabil, kakor znano iz inseratov, se ni razpošiljalo, ter je pristop splošen. Prihodnjič sporočimo o veliki dekoraciji pustnega korsa.

Veliki pustni korzo. V odgovor mnogobrojnim vprašanjem glede »Slavčeve« maskarade, katere se vrši na pustno nedeljo, dne 22. t. m. v veliki dvorani hotela »Union« pod gorenjim naslovom, naznanjamo, da je pripravljenih toliko različnih mask in narodnih noš, da bode vsaka posamezna maska, tudi ako se ni preje prijavila, dobila lahko svoj par. Pri mas slavnih ciganske godbe, katere se mudi sedaj na Gorenjskem, nam je pa te dni sporočil, da se pripelje s svojimi godci, ter mnogoštevilnim sprevodom na pustno nedeljo ob pol 5. uri popoldan z gorenjskim vlakom v Ljubljano in sicer na glavni kolodvor, od koder se odpeljejo potem z vozmi po mestu, da si isto ogledajo. Zvečer nastopijo okrog 8. ure na maskaradi z izbranim sporedom.

Skupina mesarskih pomočnikov priredi na pustni terek 24. februarja VI. veliki ples v Mestnem domu. Vstopnina 1 K.

»Bolniško in podporno društvo pomožnih in zasebnih uradnikov« ima v soboto, 28. februarja t. l. ob pol 8. zvečer pri »Novem svetu« redni občni zbor. Na dnevnem redu je poleg običajnim točk tudi sprememba pravil, za koje veljavno sklepanje je potrebna navzočnost dveh tretjin ljubljanskih članov.

Rnjževnost.

— Za svobodo in ljubezen. Roman z Balkana. Spisal Marko Stojan. Založil »Slov. Ilustrovani Tednik«. Cena I. in II. delu 4 K 40 v. Kdor naroči oba dela knjige takoj, ju dobi za 4 K, vez. za 5 K. V romanu so opisane razmere, ki so vladale na Balkanu za časa turškega gospodstva. Zatiiranje slovenskega prebivalstva je bilo tako veliko, da so bile revolucije takorekto trajne in boji med Turki, Slovani in Albanci brez konca in kraja. Iz teh bojev je vzeta snov za ta roman, ki je poln toplega domovinskega čuta, a tudi prav zanimiv. Take povesti, ki bode v srcih plamen narodne in domovinske ljubezni, kakor roman »Za svobodo in ljubezen«, pa so pri tem mični in zabavni, zaslužijo prav posebno, da se kar najbolj razširijo med narodom. Ne pozabimo nikdar, zlasti pri knjževnih delih na besede velikega francoskega nacionalista, ki je rekel: Nobena moč na svetu ne more tako dolgo in tako izdatno kljubovati zapeljivosti življenja, kakor nacionalni entuzijazem, če je poglaval korenine že v mlada srca. »Za svobodo in ljubezen« je tako delo in zato je priporočamo.

Spominjajte se
čustva bratstva
»Jovanina«

Izpred sodišču.

Izpred upravnega sodišča.

Kranjska mestna občina proti deželnemu odboru. Kakor smo že poročali, je prošil posestnik Štefan Lubenšek v Kranju mestno občino za dovoljenje gradbe mostu čez občinsko pot v svrhu zveze svoje hiše z njegovim, na nasprotni strani pota ležečim vrtom. Mestni zastop je Lubenškovo prošnjo zavrnil, in sicer z ozirom na neoviran promet na občinskih potih. Lubenšek se je pritožil na deželni odbor, ki je njegovi pritožbi ugodil in dovolil Lubenšku premostitev občinske poti. Mestna občina v Kranju se je pritožila proti temu odloku deželnega odbora kranjskega na upravno sodišče na Dunaju, ki je obravnavalo to zadevo meseca aprila lanskega leta. Upravno sodišče na Dunaju je razveljavilo odlok kranjskega deželnega odbora, in sicer zaradi pomanjkljivega postopanja. Kljub temu pa je deželni odbor vztrajal pri svoji odločbi. Proti temu se je pritožila mestna občina zopet na upravno sodišče, ki je sklenilo, da vztraja pri svoji prvotni razsodbi, ki jo je izdalo meseca aprila, in je ponovno razveljavilo tozadevni odlok deželnega odbora kranjskega.

Izpred porotnega sodišča v Novem mestu.

Požigalka iz Bele Krajine.

Začetkom t. m. je bila Ana Vrančič iz Zorenc pri Tribučah obsojena radi vtihotapljenja prašičev iz okužne Hrvaške. Ta greh je rodil drugi večji greh, hudodelstvo požiga. Dne 29. novembra so orožniki izvedli, da se je v Tribučah zopet vtihotapilo več prašičev in da so shranjeni pri K. J. a k s e v svinjskem hlevu. Kati Jakše je tajila, da bi imela kakšne vtihotapljene prašiče. Preiskava pa je našla, da jih je bilo 11, nakar je Jakše priznala, da so prašiči last Ane Vrančič. Prašiči so bili seveda konfiscirani. Izročili so jih županu Niku Cvitkoviču, ki ima svojo hišo in trgovino blizu Kate Jakše. Župan je imel nalogo, paziti, da prašiči kam ne izginejo, kakor se je to zgodilo njegovemu tovarišu v Bitorazu, kjer so tudi po Ani Vrančič nekaj tednov preje vtihotapljeni in že konfiscirani prašiči čez noč izginili. To in pa, ker je župan opazil, da se tudi za te prašiče zanima mnogo na tihotapstvu podvzetnih oseb, ki so tiste dni vedno okrog županove hiše vohunili, je župan ponoči oborožen stražil shrambo, kjer so bili prašiči zaprti.

V ponedeljek, dne 1. decembra, je župan opazil več sumljivih znamenj, da bi prašiči tisto noč vendar znali kam izginiti. Zato je svojo čuječnost poostiril. Skril se je sam v hlev med prašiče ter si nad njimi napravil ležišče, kjer je sklenil tisto noč stražiti. Sumljivo se mu je zdelo, da so tisti večer pri sosednji Kati Jakše koruzno perje čufali in ker je ena delavk okoli 8. ure zvečer prišla k njemu po kruh ter se tako delala, kakor bi ga bila rada na nekaj važnega opozorila. Krog 10. ure zasliši župan v nasproti stoječi šupi selesenje koruznice, ki je bila tam pod streho nalozena. Takoj nato zasliši tudi dvakratno praskanje, kakor bi kedo poskušal vžgalice ob škaflico vžgati. In kot bi bil trenil, se je takoj v naslednjem hipu pojavil visok plamen. Ker naravnost ni imel izhoda, je moral iz svojega skrišališča okrog, da je prišel na prosto. V tem trenutku pa mu že pride nasproti od gorečega poslopja ženska, ki jo je že preje skozil špranje spoznal za Ano Vrančič. Ženska pa mu je ušla. Zaradi velike nevarnosti, ki je pretila njegovi hiši, je opustil zasledovanje bežeče ženske in se je brigal le za omejitve požara. Pogorelo je pri njem poleg gospodarskega poslopja tudi več drugega blaga, tako, da skupna škoda znaša 2017 K, ki je le pokrita z zavarovalnino 200 K. Ogenj pa je prešel tudi na sosednje poslopje Kate Jakše, kateri je pogorela hiša, gospodarsko poslopje ter še 125 K gotovine. Škodo so cenili na 5444 K, kateri nasproti stopi zavarovalnina v znesku 900 K. K sreči je bila tista noč mirna, sicer bi bila lahko cela, nad 50 številjk hroječa vas žrtev tega požara.

Župan je takoj poslal enega odbornikov po orožnike ter zaznamoval Ano Vrančič kot storilko. Dobilo so jo ob 3. zjutraj doma v postelji. Tajila je, da bi bila zažgala, kakor je sploh tajila, da bi bila v tistem času v Tribučah. Pozneje in tudi pred poroto se je izgovarjala na popolno pijanost. Pravi, da je bila tisti dan v Cramlju, odkoder si je prinesla liter vina domov, tega je izpila in postala tako omamljena, da prav nič ne ve, kaj se je tisti večer godilo. Le to se še spominja, da je bila zvečer pri bratu v mlinu, pozneje pa pri drugem bratu v vasi, od koder se je okrog 10. ure vrnila domov. Tribuča na se oddaljene skoro eno uro hoda

od Zorencev, torej ni mogla biti tam. To izpoved potrjuje tudi več prič, ki pa so večinoma v ožjem sorodstvu z obtoženkom. Nasprotno pa druge priče — med njimi tudi njena prijateljica Kati Jakše — potrjuje, da je bila zvečer med 7. in 8. uro gotovo v Tribučah, ker je še svojo prijateljico Kati pri oknu klicala. Nasprotni ženski Mariji Cvetkovič, ki je šla k županu po kruh, je celo grozila, naj župan le pazi, kaj dela. Iz predživljenja obtoženke je še omeniti, da je po smrti svojega moža imela razmerje s svojim tastom, s katerim je imela otroka, da je to razmerje bilo vzrok pretepev v obeh rodbinah, vsled česar je bila Vranešič že večkrat kaznovana.

Porotniki so potrdili glavno vprašanje na hudodelstvo požiga, zanikali pa zagovor glede na pijanost. — Na podlagi porotniškega krivdoreka je bila Ana Vranešič obsojena na deset let ječe in v povračilo odškodnine pogorelcema.

Razne stvari.

*** Potres.** Včeraj ob 2. zjutraj so čutili v Inomestu precej močan potres, ki pa ni napravil nobene posebne škode.

*** Vojaški beguni.** V pariškem uradnem listu objavlja francoski vojni minister, da je pobegnilo v minulem letu iz Francije 15.665 vojakov in se odtegnilo vojaškemu naboru 65.872 nabornikov.

*** Dvojni umor.** Bankir Cöne v Bruslju je ustrelil knjigovodjo Five in nekega državnega uradnika, ki sta pregledovala na poziv trgovskega sodišča njegove trgovske knjige. Bankirja so zaprli, a trdi, da je izvršil umor v strašni jezi, ki ga je hipno omamila.

*** Angleška vojna mornarica v Sredozemskem morju.** V angleškem parlamentu je vprašalo več poslancev lorda Churchilla, v kakšnem razmerju stoji sedaj angleška vojna mornarica v Sredozemskem morju z avstrijsko in z nemško vojno mornarico. Lord Churchill je odgovor odklonil, češ da bo to pojasnil v tajni seji pri obravnavi glede angleške vojne mornarice.

*** Viharji.** Iz Amerike prihajajo še vedno poročila o strašnih viharjih na Atlantskem oceanu. Laški tovarni parnik „Castagua“ je nasel pri kapu Cod na pečine in se je popolnoma razbil. Kapitan parnika in 5 moč je utonilo, ostalo moštvo se je rešilo. V mestu Ovidio je uničila velikanska vodna tromba velik del mesta in ga preplavila. Voda je porušila več cestnih in železniških mostov in cele ulice manjših hiš.

*** Za delo in kruh.** V Budimpešti se je vršilo te dni hrupno zborovanje brezposelnih delavcev. Govorniki so poudarjali, da je povzročila to nevarno gospodarsko krizo pred vsem naša diplomacija. Med govori so se ponavljali klici: Živela revolucija za kruh! Vlomili bomo v banke itd. Ko je eden govornikov omenil, da je avstrijska vlada že ukrenila več korakov v pomoč brezposelnim delavcem, je prekinil vladni komisar govornika in ga je opozoril, da ne sme hujskati zborovalcev proti Avstriji. Zborovalci so začeli nato vpiti: Doli s Tiszo in z njegovimi huzarji, doli s tirani, živela revolucija. Nato je bilo zborovanje zaključeno. Delavci so se razšli med klici: Dajte nam kruha, mi smo lačni!

*** Neprevidnost laške železniške uprave.** Te dni bi se bili skoro pripteli v Termini in Montalto dve veliki železniški nesreči. Pri Termini bi bila skoro trčila dva brzovozna tovarna vlaka, pri Montaltu pa je malo manjkalo, da ni trčil ekspresni vlak Rim - Florenca v nek tovarni brzovozni vlak. V obeh slučajih sta zakrivila nerednost strojevodja, ki sta prevozila distančni signal, dasi je ta kazal na stoj. Lažji listi pravijo, da je temu kriva laška železniška uprava, ki je tako neprevidna, da plačuje, namesto, da bi strojevodje in vlakovodje, ki imajo tako odgovorno službo, redno pošteno plačevala, za vsako popravljeno minuto napravljene zamude posebno nagrado in sicer pri brzovoznih po 30 in pri tovarnih vlakih po 10 centimov posebne nagrade.

*** Vohunstvo mora biti silno dobičkanosno posel,** kajti kljub temu, da je vohun v vedni nevarnosti za svoje življenje in da riskira vse, so vsak dan vsi listi polni vohunskih afer in poročil o aretacijah vohunov. — Sedaj je zalotila policija v Krakovu zopet baje zelo številno in nevarno vohunsko družbo. Aretirali so do sedaj tri člane te družbe, katerim so nepobito dokazali, da so vohunili za Rusijo. Aretirali so 21letni slušatelj Krakovske umetniške akademije Lad. Maicher, ki je znan kot jako dober risar in kot vnet in strasten pristaša Rusov, dalje nekega brivca Potempa iz Varšave, ki je otvoril elegantno brivnico za častni-

ke. Ime tretjega aretiranca ni znano in ga oblasti ne izdajo. Govore, da je jako odlična zasebna oseba. V kratkem bo sledilo še več aretacij. V celnem so aretirali v mesecu januarju v Galiciji 11 vojaških vohunov, ki so vohunili za Rusijo.

*** S ceste.** 29letni krojač Karel Miller na Dunaju je srečal na cesti v Prater dekle Marijo Kastner, ki ga preje ni poznala in jo je pregovoril, da je šla z njim v neki hotel v 2. okraju. Ponoči sta se sprla in Miller je pograbil nož in sunil z njim dekle v vrat. Na dekletov klic je priletela v sobo sobarica. V tem trenutku je skočil Miller skozi okno, bilo je v tretjem nadstropju, na cesto, kjer so ga našli mrtvega.

*** Pretkana sleparska dvojica.** V Bolcanu so aretirali baronico Beskov - Radošovo, ki je na sumu, da je izvršila sporazumljeno s svojim možem, ki je pred nekaj časom pobegnil ogromne sleparije. Obtoženca sta kupila i. 1911. pri Meranu grad Pinzenau za 260.000 K in sta dala na kupnino do sedaj šele 5000 K. Živela sta zelo potratno in sta napravila v teh letih ogromno dolga pri trgovcih in pri letoviščarjih. Ogoljufala sta še celo davkarjo za 7700 K, ki je ugodila njuni prošnji, da počaka za plačilo. Preiskava je dognala, da je dozdveni graščak baron Radošov sin nekega berlinskega kočijaža, ki je izvršil v Berlinu več tatvin in vlomov.

*** Vojne sile trozveze in tripelemente.** Zakaj se poteguje trozveza, Nemčija, Italija in Avstrija, da bi pridobili zase Romunsko, kaže statistika vojnih sil evropskih držav, katero priobčujoje nemški listi pod rubriko »Militärische Rundschau«. Ta statistika je jako značilna. V slučaju vojne razpola trozveza s 174 infanterijskimi in z 28 kavalerijskimi divizijami prve in druge vrste. S Srbijo in Črno goro ojačena tripelementa Rusija, Francoska in Angleška pa stavi lahko proti ti moči 177 infanterijskih in 47 kavalerijskih divizij enake vrste, kar izkazuje premoč tripelemente, ki znaša 3 infanterijske in 19 kavalerijskih divizij. Če bi pridobila torej trozveza zase Romunsko, ki razpola s 15 infanterijskimi in 2 kavalerijskimi divizijama, bi zenačila vsaj deloma to razliko moči. Če pa se pridruži Romunski tripelementi, razpola ta proti trozvezi z uničujočo premočjo, ki bi znašala skoraj toliko, kolikor premora Italija. Še veliko neugodnejše pa bi nastale lahko razmere trozveze, če bi Italija, kljub zavez, vseh svojih sil ne stavila na stran trozveze in to tudi v tem slučaju, če bi bili Srbija in Črna gora vezani od Bolgarske in Turčije.

*** Nemški lovci in »kmeti strah«.** O zadnjih lovih na »kmeti strah« poroča v nemških listih nemški lovec, gozdarski mojster, Diensthuber približno sledeče: Dne 25. januarja smo zasledili zver v lovišču šentpavelskega samostana. Gonili smo jo dolgo, končno je ušla zver med dvema lovecma, ki sta stala komaj 100 korakov narazen. Drugi dan je bila zver zopet v tem lovišču in nam je zopet ušla. Dne 27. se je preselila pošast v sosedno lovišče grofa Henckla. Tekli smo za njo, toda zver nam je ušla v lovišče grofa Liechtensteina. Da bi zver obkolili, nas je bilo premalo lovecev in smo šli po sledi v dolgo razprti črti pripravljene na boj. Toda zaman, trud je bil brezuspešen. Dne 2. februarja smo dobili pomoč, tako da smo šli 30 izvrstnih lovecev. Preganjali smo zver daleč na okrog, toda ta vrage je zvit in nam je vedno ušel. Lovili smo še tri dni in smo prišli končno do prepričanja, da se nas je zver vendar le zbala in da je pobegnila neznan kam. Slediti ji nismo mogli več, ker je sneg zamrznjen in ne kaže nobenih sledi. Omenim le še, da zverji same ni videl niti eden lovec in smo ji sledili le po sledih.

Telefonska in brzojavna poročila.

Stajerski deželni zbor.

Gradec, 19. febr. Včerajšnje seje se zaradi bolezni ni udeležil poslanec Hilari in poslanec Wastian baje tudi zaradi bolezni. Poslanec Wastian je, kakor znano, odložil svoj mandat, zato je treba nadomestnih volitev za njega in umrlega poslanca Gerlitza. Treba je raznih volitev v odseke. Okrajno sodišče v Gradcu zahteva izročitev poslanca Wastiana zaradi prestopka tatvine po § 460 k. z. V imenu nemškega centra je protestiral poslanec Brandl proti poznemu sklicanju deželnega zbora, ki da je posledica slovenske obstrukcije. Socialnodemokratski poslanec dr. Schacherl zahteva, da se skliče pred prihodnjo sejo seja načelnikov strank, kar deželni glavar grof Attems objubi. Predložena so poročila o stajerskih lokalnih železnih med

drugimi Feldbach-Gleichenberg-Radgona, Ljutomer-Omož, stranske proge Polzele-Braslovce-Motnik med progama Celje-Velenje in Ljubljana-Kamnik. Predloženo je poročilo o nadaljnjem provizoričnem pobiranju doklad od julija do oktobra 1914, priznanje vzhodnjestajerske živine kot domače pasme, izprememba regulacije Drave od Maribora do Središča, subvencija zadružnega osuševalnega načrta Jereslavc-Veliki Obreš v političnem okraju Brežice, nadalje poročilo o varstvu alpske flore i. dr. Poslanci dr. Benkovič in tov. so predložili sledeči predlog: Deželnemu odboru se naroča, da predloži do prihodnje seje deželnega odbora zakonske predloge glede preureditve občinskega volilnega reda za mesta Gradec, Maribor, Celje in Ptuj, ki bodo odgovarjale modernim demokratičnim načelom, da naj se vpelje proporcionalna volilna pravica in se odpravi ustmeno glasovanje v Celju in Ptuj. Za vsa mesta z lastnim statutom naj se načrti za občinsko volilno pravico izdelajo na enakih podlagah in istočasno predlože v skupno rešitev.

Deželni zbori.

Inomest, 19. februarja. Tirolski deželni zbor najbrže ne bo mogel več delovati. Seje načelnikov strank so ostale do sedaj brezuspešne.

Dunaj, 19. februarja. Deželnemu zboru so bile predložene tri predloge, s katerim se izpremeni volilna pravica v nižjeavstrijskih mestih. V 90 mestih in trgih se uvaja proporcionalna volilna pravica ter se predlagajo ob enem bitvene izpremembe občinskega reda. Odstranjene so nadomestne volitve. Ob enem se je uveljavil takozvani »Hausknechtparagraf« za vodstvo občinskih sej po dunajskem vzorcu, tako da je mogoče neljube občinske svetnike tudi izključiti. Uvaja se tudi volilna dolžnost. Vsled zvišanja osebno-dohodninskega davka se je zvišal tudi davčni cenzus v 2. in 3. volilnem razredu od 100 na 110 oziroma od 20 na 24 K. Vsa ta predloga temelji seveda na krščanskosocialnem gra-bežljivem temelju, ter izteza roke po mandatih, ki so bili dosedaj v nemških liberalnih rokah.

Lvov, 19. februarja. Gališki deželni zbor bo 28. t. m. odgođen, tako da najbrže ne bo rešil proračunskega provizorija in predloge o regulaciji učiteljskih plač. Ljudskošolski učitelji dobe za enkrat draginjsko doklado.

Dunajske občinske volitve.

Dunaj, 19. februarja. Češki socialni demokratje, avtonomisti, so sklenili postaviti pri dunajskih občinskih volitvah lastne kandidate, deloma proti nemškim socialnim demokratom.

Galicija.

Dunaj, 19. februarja. Gališki namestnik Korytowski je prišel sem ter konferiral s Stürckhom in s poljskimi voditelji. Govore, da bo Korytowski naslednik Zaleskega.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 19. februarja. V ogrski zbornici se je skušal prati predsednik Beöty proti nezaupnici opozicije. Med njegovim govorom je prišlo do burnih prizorov. Opozicija mu je klicala: Govorite rajši o denarju, ki ste ga prejeli in koliko ste dobili. Predsednik je klical opozicijo k redu ter dva poslanca izročil imunitetnemu odseku.

Posledica procesa v Marmaroškem Sihu.

Petrograd, 19. februarja. Grof Bobrinski je pozval glavnega uradnika protiruskega lista Kolokol, Durasovica na dvoboj, ker ga je sumnil in ironiziral zaradi ruskega procesa.

Sestanek zunanjih ministrov.

Rim, 19. februarja. Zunanji minister di San Giuliano pride dne 14. aprila v Opatijo, kjer se sestane z grofom Berchtoldom. Dne 20. aprila se vrne.

Rusija.

Berolin, 19. februarja. Iz Petrograda poročajo, da Sazonov ne bo ostal več dolgo na svojem mestu, zlasti ker je sedanji ministrski predsednik Goremykin vedno očitno obsojal njegovo politiko. Tudi poljedelski minister Krivošeju je Sazonov nasprotnik. Kot njegov naslednik pride sedaj v poštev knez Trubeckoj, ravatelj orientalskega zunanjega ministrstva.

Petrograd, 19. februarja. »Ruskoje Slovo« prinaša poročilo o programu ministrskega predsednika Goremykina ter pravi, da Goremykin ne priznava v Rusiji niti parlamenta, niti ustave, tudi temeljni zakon niso neizpremenljivi. Car lahko na svojo pest sprejema ali odklanja zakone, ki jih stja sklenili tudi obe zbornici.

Petrograd, 19. februarja. Državni svet je sklenil k protialkoholnemu zakonu dodatke, ki pravi, da v okrožju občin, ki so sklenile prepoved prodajanja alkohola, ne sme niti država, niti kakšna privatna oseba odpirati lokalov, kjer bi se točil alkohol.

Petrograd, 19. februarja. Duma je sprejela predlog, s katerim se predloži začetek proračunskega leta od 14. januarja na 14. april.

Petrograd, 19. februarja. Kandidat za mesto generalnega gubernatorja v Varšavi je generalni gubernator v Turkestanu, Samsonov.

Petrograd, 19. februarja. Naučni minister Kasso je dal svojo demisiijo. Njegov naslednik bo Golizyn - Muravlin. Vojni minister Suhomlinov bo generalni gubernator v Varšavi.

Petrograd, 19. februarja. Vojni minister je predložil dumi v tajni seji nove vojne predloge, ki obsegajo med drugim tudi ustanovitev 3 armadnih zborov ob nemški in avstrijski meji.

Več davka.

Berolin, 19. februarja. Vladni krogi so kar preseneteni, koliko več davka dobe vsled generalnega pardona. V okraju Eschwege samem je prišlo na dan za 11 milijonov več davku podvrženega premoženja, od česar odpade na mesto Eschwege samo 7 milijonov. V Duisburgu je izkazal račun za brambni donesek nad 5 milijonov več premoženja, kakor je bilo obdačenega.

Angleška.

London, 19. februarja. Vlada je sklenila, da se letos ne bodo vršili mornariški manevri, marveč da se bo izvršila samo poskusna mobilizacija.

Dogodki na Balkanu.

Albanija.

Rim, 19. febr. K dvornemu plesu je bil povabljen tudi Esad paša. Kraljica Helena ga je ogovorila v albanškem jeziku: »Veseli me, spoznati našega branitelja Skadra«, nakar ji je odgovoril Esad paša v srbskem jeziku: »Storili smo vse, kar je bilo v naši moči, da se ubranimo svojega nasprotnika, slavnega očeta Vašega Velikanstva in njegovih hrabrih vojakov.«

Dunaj, 19. febr. V nagovoru na princa Wieda bo imenoval Esad paša bodočega albanskega vladarja: »Velikanstvo« in »kralj«. Tudi albansko prebivalstvo ga bo nazivalo »kralja«.

Paris, 19. febr. Princ Wied je dospel danes zjutraj sem. Predsednik Poincarre ga je sprejel. Baje potuje Wied tudi v Petrograd. Francoski listi imenujejo ironično princa Wieda »Princ brzi«. V soboto sprejme princ Wied albansko deputacijo.

Črna gora.

Cetinje, 19. febr. Skupščini predloženi proračun za 1914 izkazuje dohodkov za več kakor 9¼ milijona in izdatkov za več kakor 12 milijonov.

Srbija.

Belgrad, 19. febr. Bivši carinski ravnatelj Conić je predložil srbski trgovski zbornici referat, v katerem zastopa stališče, da revizija avstrijsko-srbske trgovinske pogodbe za sedaj ni nobena potreba srbske trgovine marveč želeli je samo iz političnih vzrokov. Trgovinska zbornica se je pridružila temu stališču.

Belgrad, 19. februarja. Skupščina je pričela razpravo o preskrbi invalidov. Po oficijalnih podatkih znaša število invalidov 3083, število onih, ki so v vojni padli ali umrli pa 22.460. Vdove in sirote teh zadnjih dobe tudi invalidno podpoto 360 do 520 dinarjev na leto. Vsled tega se obremenijo državni proračun s 6.417.200 dinarji.

Solun, 19. febr. Srbski prestolonaslednik je dospel sem ter se odpelje v Bitolj baje zaradi vojaških zadev.

Bolgarska.

Sofija, 19. februarja. Danes se prične pred državnim sodiščem proces proti obtoženim ministrom Savovu, Genadijevu in Petrovu. Obtožba proti Savovu pravi, da so se vršile pri dobavah za vojsko nerednosti, Genadijevu očita, da je pri koncesijah dal gotove prednosti. Vsi so obtoženi, da so kršili ustavo.

Sofija, 19. februarja. Obtožnica proti bivšim ministrom obsega 700 strani. Pozvanih je 600 prič. Savovu očita obtožnica, da je okradel državo pri dobavah, Genadijeva, da je delal kupčije pri koncesijah in Gudevu očita, da je ukradel 260.000 dispozi-cijskega fonda. Razprava se bo vršila v glavni dvorani »Slovenskega kazina«. Najbrže bo po uvodnih formalnostih odgodena za tako dolgo, da bodo končane volitve.

Egejski otoki.

Carigrad, 19. februarja. Dasi je vprašanje Egejskih otokov rešeno po sklepu velesil, upajo turški vladni krogi vendar, da bo prišlo do direktnega sporazuma z Grško pri čemer računajo na pomoč in posredovanje Nemčije.

Romunska.

Bukarešta, 19. februarja. Pri volitvah v 2. volilnem razredu je bilo izvoljenih 52 liberalcev, 2 konservativna demokrata in 2 nacionalista. Treba je 16 ožjih volitev.

Gospodarstvo.

— **Jadranska Banka v Trstu.** V bilančni seji Jadranske banke z dne 15. t. m. je bila predložena čista bilanca za leto 1913, katera izkazuje K 690.463.43 čistega dobička (proti K 680.246.22 leta 1912). Upravni svet Jadranske banke je sklenil, določiti občni zbor za 22. marca t. l. in predlagati delničarjem izplačilo 6¼/one dividende (K 25— po delnici t. j. kakor lansko leto). Skupni promet v preteklem letu je znašal 2.137.483.050.54 rezervni fondi so narasli na K 780.000—

— **C. kr. priv. avstrijski kreditni zavod za trgovino in obrt.** Upravni svet imenovanega zavoda je sklenil na predlog ravnateljstva v svoji seji z dne 17. t. m. predlagati rednemu občnemu zboru dne 2. aprila t. l. razdelitev dividende za leto 1913 po štiriintrideset kron za delnico, t. j. ¾/one glavnice, nadalje vložiti 1 milijon kron v izredni rezervni sklad, 1 milijon kron v pokojninski fond, naložiti K 1.500.000— na novo ustanovljeni stavbni rezervni fond ter prenesti K 2.361.000— na račun dobička in izgube tekočega leta. Uspehi konzorcijskih kupcij so, v kolikor so iste bile koncem leta 1913 popolnoma izpeljane, zaračunane v tem letnem zaključku. Upošteva je omenjene rezerve se zvišajo skupne rezerve zavoda od 95 na 98 milijon kron. Obenem se je tudi sklenilo preolagati zvišanje delniške glavnice od 150 na 170 milijonov kron.

Davka prosto 4½% odplačljivo ogrsko državno rentno posojilo iz leta 1914.

Kralji ogrska vlada izdaja 4½% davka prosto državno posojilo v nominalnem iznosu 500 milijonov kron, katero se amortizuje. Obrestni kuponi tega posojila zapadejo dne 1. marca in 1. septembra vsakega leta, ter so plačljivi brez vsakega odbitka; posojilo samo se odplačuje od dne 1. septembra 1919 naprej po 110 poluletnih anuitetah v razmerju določenega odplačilnega načrta. Ti tri so razdeljeni v komade po 480 K, 2400 kron, 4800 K in 9600 K. Subskripcija se vrši v soboto, dne 21. februarja 1914 in sicer proti plačilu v gotovini ali pa proti izročitvi dne 1. julija 1914 in 1. januarja 1915 zapadajočih 4½% kralji. ogrskih državnih blagajniških listin iz leta 1912. Oddajni kurz je določen po 90-45%; z ozirom na svoječasi kurzn dobiček pri zrebanju al pari si zagigura kupec tega posojila pri prvovrstni varnosti obrestovanje po 5%. Kot zgluševalnica za Ljubljano in alpske dežele je določena Podružnica c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani (Prešernova ulica 50), katera že sedaj sprejema priglasbe in daje vsa zahtevana pojasnila.

Prečitane časopise v šentjakobskem okraju

sprejema vsako sredo zvečer od 7. do 8. ter vsako nedeljo dopoldne od 11. do 12. »Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj« v društveni sobi, Vožarski pot 4, da jih potem odda ljudem, ki drugače ne pridejo do branja, pa radi bero.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Škodljivosti ribjega olja so v Scottovi emulziji premagane

Navadno ribje olje, če-tudi dragoceno jačilo, ima toliko neprijetnosti, da je večkrat treba njega rabo opustiti. Odrasli in otroci ne čutijo pogosto upravičenega dopora proti njegovemu okusu, nego ga dostikrat zaradi težke prebavnosti tudi ne morejo lahko prenašati. Drugače pa je s Scottovo emulzijo ribjega olja, ki ni nič drugega nego okusno in lahko prebavno napravljeno ribje olje.

Po prehlajenju, pri opešnanju moči, otežkočenem dihanju, zob, ob okrevanju, ob nožni rasti kosti pri otrokih, pomanjkanja toka itd. že desetletja preizkušena Scottova emulzija izbornu služi. Cena originalni steklenici 2 K 60 v. Dobiva se po vseh lekarnah. Proti vpošiljavi 60 v. v plašnih enmahih do-bite od tvrdke SCOTT & BOWNE, 4. t. o. z. na Dunaju VII. sklicevaje se na naš list enkratno vpošiljatev poizkujuj od k k lekam.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 19. februarja 1914.

Termin.

Pšenica za apr. 1914.	za 50 kg 12-30
Pšenica za oktober 1914.	za 50 kg 11-14
Rž za apr. 1914.	za 50 kg 11-31
Rž za oktober 1914.	za 50 kg 9-69
Oves za apr. 1914.	za 50 kg 7-78
Oves za oktober 1914.	za 50 kg 7-85
Koruza za maj 1914.	za 50 kg 6-77
Koruza za julij 1914.	za 50 kg 6-91

Brezplačno poročilo neprecenljive vrednosti.

Se sliši čudno, pa je res. Kako so zanimivi pogovori, ki jih semterjete slišimo v javnem življenju! Tako-le sta se pogovarjala dva delavca na cestni železnici v Ljubljani. »Jozeta sem zopet videl iti delat.« — »Ni mogče, ker sem ga še v nedeljo obiskal, ko so bile bolečine njegove skoro da strahovite. Zdravniki pravijo, da ima ischias ali revmatizem ali kaj podobnega in sicer v najhujši obliki. Najbrž bo moral cele tedne ostati v postelji.« — »So se pač zdravniki zmotili, zakaj ko sem prišel od dela, sem ga videl in mi je rekel, da se še nikdar ni čutil tako zdravega.« — »Ne verjamem, dokler ga nisem videl. Kaj pa storil?« — »Rekel je, da mu je pomagalo neko sredstvo, o katerem je čital v časopisu in ker tudi moja žena trpi na revmatizmu, sem ga vprašal po njem. To so tablete Kephaldol, ki se za majhen denar dobe v vsaki lekarni. Najbolje je vzeti dve na enkrat, nato pa vsako uro eno, dokler ne premine bolečine. Pravi, da ga je to ozdravilo in ako moji ženi ne pomore, pravi, da bom v nedeljo zastoj njegov gost.«

Mnenje gospoda dr. V. Urmanova Rachovo.

Gospod J. Serravallo Trst.

Izdelek Serravallovo kina-vino z železo mi je pokazalo izvrstne uspehe pri malokrvnih bolnikih po malariji. Ta bolezen je v naših obdobjih krajih jako razširjena in rekonvalescenti dobe v Vašem izdelku imeniten krepljen pomoček, ki obnavlja rdeča krvna telesa, katera uničujejo Laveranovi parasiiti.

Rachovo, 26. oktobra 1909.

Dr. Urmanov.

Ustna voda

KALODONT

Zobna krema

Krondorfer

se kot na-
ra-
na
mizna voda
prva vrste in kot zdravilna voda
zoper težko organskega dihanja in:
zoper bolezni žolčnika in melurija najtopleje priporočila.

Glavna zaloga v Ljubljani: Michael Kastner.

Idéal vseh dam je, imeti lep obraz in polt nežno in aristokratsko, kar je znamenje prave lepote. Nič gub, nič izpuščajev, nič peg; koža čista in zdrava, to so uspehi, ki se dosežejo z uporabo mazila *Crème Simon*, pudra in mila *Simon*. Zahtevajte pravo znamko.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 19. februarja 1914.

Naložbeni papirji.	Denar	Blagovni
4% majeva renta	83.15	83.35
4 1/2% srebrna renta	87.75	87.95
4% avstr. krona renta	83.50	83.70
4% ogr. krona renta	83.05	83.25
4% kranjsko dež. posojilo	—	89. —
4% k. o. češke dež. banke	88.25	89.25

Srečke.	Denar	Blagovni
Srečke iz l. 1860 1/2	443. —	453. —
„ 1864	680. —	690. —
„ tiske	294. —	304. —
„ zemeljske I. izdaje	283. —	283. —
„ II.	243. —	253. —
„ ogrske hipotečne	229.75	237.75
„ dun. komun.	470. —	480. —
„ avstr. kreditne	483. —	493. —
„ ljubljanske	61. —	65. —
„ avstr. rdeč. križa	52.25	56.25
„ ogr.	31.75	35.75
„ bazilika	27.25	31.25
„ turške	226.80	229.80

Delnice.	Denar	Blagovni
Ljubljanske kreditne banke	406. —	408. —
Avstr. kreditnega zavoda	638.50	639.50
Dunajske bančne družbe	535.50	536.50
Žužne železnice	105.10	106.10
Državne železnice	717.50	718.50
Alpine-Montan	844. —	845. —
Češke sladkorne družbe	329. —	331. —
Živnostenske banke	280.50	281.50

Valute.	Denar	Blagovni
Cekine	11.39	11.43
Marke	117.45	117.65
Franki	95.35	95.50
Lire	94.95	95.15
Rubliji	253.25	254.25

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 Srednji srčni tlak 736 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
18. 2. pop.	737.3	4.5	sl. jvzh.	dež. megla
9. zv.	734.4	2.7	sr. szah.	
19. 7. zj.	728.8	5.2	sl. svzh.	del. jasno

Srednja včerajšnja temperatura 30°, norm. 01°. Padavina v 24 urah mm 0.6

Brez vsakega posebnega naznanila.

Po trti globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem bratko vso, da je naša ljubljena, skrbna mati, stara mati, sestra in teta, gospa

Ivana Praznik roj. Škulj
zasodila

včeraj 18. t. m. v 65. letu svoje dobe previdena s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne rajnice se vrši jutri, 20. februarja ob 3. popoldne iz hiše žalosti, Dolenjska cesta šte. 48 na pokopališče v Rudniku.

Maje zadušnice se bodo služile v raznih cerkvah.

Nepozabno rajnico priporočamo v prijazni spomin.

Ljubljana, 19. februarja 1914.

Ivana, Josipina, Josip, Ivan, Anton, otroci. — Marija in Neža, sestre. — Franc, brat. — Miel, vnukinja.

Važno za gostilničarje in kavarnarje!

Imenitni urad „Zveze češko-slov. gostilničarskih nameščencev“ v Trstu, Belvedere 7, priporoča dobro izučeno, jezikov zmožno osebje, brezplačno.

Sprejme se

trgovski pomočnik

prva moč, dober železninar. Le taki naj se oglašijo, ki so vojašine prosti pri Fr. Picok, trgovina s specerijskim in železnim blagom, Ribnica, Dolenjsko. 655

Kislo zelje

fino domače v sodčkih po 40 in 100 kg razpošilja vedno in v vsaki množini ter najceneje trdka 587

J. Kušlan, Kranj, Gorenjsko.

Danes zvečer v restavraciji „pri Levu“ domača plesna veselica.

Začetek ob 8. uri. Vstopnina 50 vin. K obilnemu obisku prijazno vabi

Bož Kos, restavratorka.

Ker pričnem z izdelovanjem patentovanih dvojnih glavnikov tudi v sosednih državah, sprejem

družabnika

Strokovno znanje ni potrebno, zadostuje denarna udeležba. — Dvojni glavniki so kot splošno lepoto sredstvo in vsled praktične uporabe proti letni vročini in za negovanje las zelo priljubljeni in se povsodi splošno upeljujejo. Letni promet nepričakovano velik. 652

Cenjene ponudbe na: Anton Maslo, Ljubljana, Costa na Rožnik, vila 41.

E 3943/13-9 683

Dražbeni oklic.

Dne 21. februarja 1914 popoldne ob 9. uri prodajo se v Ljubljani, Stari trg šte. 28 na dražbi sledeči predmeti:

razni ženski klobuki, umetne cvetlice, svilnati trakovi, razni ostanki svile in peresa za klobuke.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, oddel. XI,

dne 18. februarja 1914.

Veliki pustni korso

Predprodaja vstopnic v trafikah ga. Čelarkove in v trgovini g. L. Černeta v Wolfovi ul. 3. Podrobnosti o maskaradi glej društvene vesti.

krajevne zastopnike

se sprejmo vsi taki, ki imajo odprte trgovine in se hočejo pečati s prodajanjem v Avstriji dovoljenih srečk na obroke. Vsakdanji zašlužek pri nekaj prihodnosti do 30 K. Ponudbe po „O. R. 12“ Brno, poste restante.

Gospicam!

S simpatično in izobraženo gospico, iz mesta ali z dežele, s primernim premoženjem, želi resnega znanja železnični asistent, simpatične in lepe zunanosti, z večjim premoženjem. — Ozira se le na ponudbe s polnim imenom in varuje se popolna tajnost.

Ponudbe do 28. februarja 1914 na naslov: „Pomlad“, Trst, glavna pošta, poste restante. 684

Pozor!

Pozor!

50.000 parov čevljev.

4 pari čevljev samo 8 K frko.

Ker je več velikih tvornic ustavilo plačila so me poverili, naj velik odstavek čevljev mnogo pod izdelovalnimi stroški spravim v denar. Prodajam torej vsakomur 2 para modrih in 2 para črnih čevljev na trakove, usnje rjavo ali črno, galoš. z zbitimi podplati, večelegantni, najnovejša oblika, velikost po številkah. Vsi 4 pari samo 8 K. Razpošiljanje po povzetju. 598

S. Urbach, izvoz čevljev, Krakov št. 61.

Zamena dovoljena, tudi denar nazaj.

Vsak sam svoj brivec z mojo prima solingensko britvijo

zajamčeno iz najboljšega angleškega jekla, na roke brušene, kakor na las ostro posnete.

kar za rabo. St. 8701, črno poliran ročaj 1/2 otlo brušena, 1/2 šir., s tokom K 1-70. St. 8702, črno poliran ročaj, 1/2 otlo brušena, 1/2 šir., s tokom K 2-20. Brez rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj!

Največja izbira britnih potrebščin dobite v mojem glavnem katalogu s 4000 slikami, ki se vsakomur pošlje zastonj in poštne prosto. — Pošiljanje po povzetju. C. in kr. dvorni dobavitelj

Jan Konrad,

razpošiljalnica v Mostu št. 442 (Češko).

100.000 ur.

Zaradi vojne na Balkanu sem prisiljen 100.000 imit. srebrnih ur z dvema pokrovcema, s kolesjem remontoar na sidro, tekoče na rubinih (s 3 pokrovcem) in ki so bile narejene za Turčijo, prodam komad za K 3, 2 kom. za K 5-70, 5 kom. za K 13-20, 10 kom. za K 25.

Naj nihče ne zamudi prilike, si nabavi te izborne ure, ki se resnično prodajajo pol zastonj. Naročite takoj, ker bo zaloga prav kmalu zmanjkala. 3 leta jamstva Razpošiljanje po povzetju.

Centrala ur A. GELB,

Krakov F 35.

Zbirka

avstrijskih zakonov

v slovenskem jeziku.

I. zvezek:

Kazenski zakon

o hudoodelstvih, pregreških in prestopkih z dne 27. maja 1862 št. 117 drž. zak. z dodatnim

tlakovnim zakonom

z dne 17. dec. 1862 št. d. z. ex 1863 in drugimi novejšimi zakoni kazensko-pravnega obsega.

V ploščo vezan 6 K po pošli 6 K 30 vin.

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Kontoristinja

slovenske in nemške stenografije zmožna, išče službo. Ponudbe naj se blagovolijo doposlati pod „Merkur“ na uprav. »Slov. Naroda«. 689

Poštna in brzojavna pomočnica

zanesljivo dobra moč, išče mesta.

Ponudbe prosi pod: „Cyklame/689“ na uprav. »Slov. Naroda«.

Čebelni med

iztrčan, zajamčeno prirodno pristen, akacijev ali lipov, razpošiljanje franko v pločevinastih škatljicah po 5 kg po povzetju za K 8-50. Preprodajalcem pošljemo vzorce in ponudbe. Izvoz medu (Erster ung. Bienenhonig-Export) SALATONFOKAJAR, (Ogrsko)

V službo sprejem

trgovskega pomočnika

ki mora biti spreten železninar in ki deluje že dlje časa v stroki; nadalje

saldokontista

V ponudbi naj se navede izobrazba, dosedanje službovanje, plačilni zahtevki in čas mogočega vstopa.

Peter Majdič, Celje.

Največja izbira eksotičnih ptičev, paplg, opic, ptičje krme

po nizkih cenah pri

Josipu Mahorsich

zoel. veletrgovina

Trst, Via delle poste šte. 12.

Cenovniki gratis in franko. 661

Sifilitiki!

Vojašnilno brošuro o hitrem in temeljitim ozdravljenju brez motenja poldica, brez ponovitve, brez živga srebra in drugih strupov, brez vbrizgavanja, brez škodljivih postranskih učinkov razpošilja za 20 h za poštino v zaprti kuverti brez kakšnega natiska dr. med.

H. Seemann, Sommerfeld 83 (Lausitz)

Preselitev obrti.

Krojaški mojster P. Cassermann

vljudno naznanja, da se je iz Selenburgove ulice šte. 1 preselil

v Zidovsko ulico šte. 3

ter se priporoča za nadaljno naklonjenost. S spoštovanjem

P. Cassermann.

NOVI BERSON

gumijev podpetnik

nedosežen po trdnosti, priljubljenosti in elastičnosti, ker je napravljen iz specialne — Puro gumijev zmesi. Pazite pri nakupu vedno na besedno znamko „BERSON“

Bersonwerke, Duna VII/1.

Stalni krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod „MERKUR“, Brno, Neugasse Nr. 20.

! 500 kron !

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin balzam RIA Vaših kurjih oces, bradavic, otiščancev ne odstrani v 3 dneh brez bolečin. Cena lončka z garancijskim pismom 1 K. 3 lončki 2-50 K. Remeny, Kaschau (Kassa) I., Pošta 12/736 Ogrsko. 628

Franja Izlakar

priporoča svojo

gostilno s trafiko

v Križevniški ulici šte. 4

cenjenim gostom v poset. 685

Vrtnarskega pomočnika

in 663

vajenca

sprejme takoj Ant. Bajec, cvetlični salon, Pod Trančo, Ljubljana.

Po celi Evropi razširjena in priljubljena

Erdal

krema za čevlje.

Tovarniška zaloga za Alpeke dežele v Ljubljani. Pisarna: Albert Počevnik.

Sveže prav dobro 14022
jetrne in krvave klobase
 vsak torek in petek.
 Vedno fino praško blago, kakor šunke, razne salame, hrenovke, prekajeno meso in kranjske klobase priporoča
Jan Chalupnik, prekalalec, Stari trg št. 19, Ljubljana.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

... vzajemna zavarovalna banka v Pragi. ...
 Rezervni fond K 60.700.730-10 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 120.065.304-25
 Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
 Vsa posojenja daje:
 Cigar pisarne so v
 lastni bančni hiši v Gosposki ulici št. 12.
Generalno zastopstvo v Ljubljani

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Telefon št. 16.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Telefon št. 16. 129

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbno-tehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

Kavarna J. Zalaznik

priporoča vsem ljubljancem in gostom z dežele
najboljši zajtrk

kakor priznalo dobro
 belo kavo, čokolado, kakao, čaj,
 fine likerje in najfinejša pecivo.

NA IZBIRO pošilja tudi na deželo:
 Krasne

BLUZE plašče, kožuhovine,
 krila, kostume,
 nočne halje,
 perilo in vsako
 modno blago.

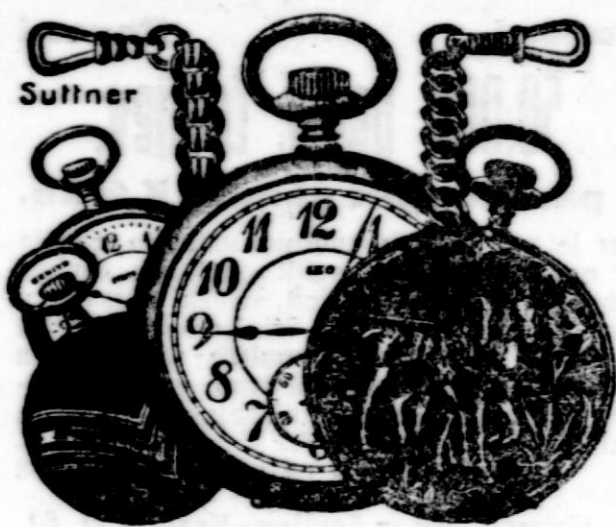
Zelo solidna trdika:
M. Krištofič - Bučar
 Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Neprekosljava v
otroških oblekah
 in krstni opravi.

Mestni trg št. 25. **H. Suttner, Ljubljana** Mestni trg št. 25.

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

**Največja zaloga
 ur, juvelov,
 zlatnine in
 srebrnine.**

Tovarniška znamka
„IKO“
 Zastopstvo tvornice ur
„ZENITH“.

CENIKI ZASTONJ IN POSTNINE PROSTO!

Mazilo za lase.

Varstvena znamka **NETOPIR**
 napravi g. Ana Križaj v Sp. Šiški pri Ljubljani. Dobi se v Koldvorski ul. št. 200 ali v trafiki pri cerkvi. V treh tednih zrastejo najlepši lasje. Stekl. po 2 K in po 3 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rast las.
 Za gotovost se jamči.
 Spričevala na razpolago.

Enonadstropna hiša

z 8 sobami s 6 kuhinjami s štedilniki in 7 jedilnimi shrambami namreč za 6 stanovnikov, ki plačajo 4 stanovniki po 16 K in dva po 26 K na mesec. Pa tudi **gospodarsko poslopje**: 1 kuhinja za perilo, 1 kuhinja za kuhati za svinje, 1 hlev za troje glav živine in 4 svinjaki, kar je vse novo zgrajeno, še 7 let davka prosto, dalje **oral zemlje**, lepo zasajene z drevjem in trsjem, vse vkup na Pragerskem (Pragerhof) št. 68 se prodaja. Cena 18.000 kron. 659

Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri gosposdu **Marko Verlak, št. 68 Pragersko.**

Vizitnice v elegantni obliki priporoča Narodna tiskarna.

C. kr. avstrijske državne železnice.
Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1913.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-54 zjutraj. Osebn. vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.

7-32 zjutraj. Osebn. vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

9-09 dopoldne. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) (direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.)

11-30 dopoldne. Osebn. vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-20 popoldne. Osebn. vlak na Škofjo Loko, Kranj, Radovljico, Jesenice. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih.)

1-30 popoldne. Osebn. vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

3-40 popoldne. Osebn. vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6-35 zvečer. Osebn. vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.

7-46 zvečer. Osebn. vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-01 po noči. Osebn. vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.

Prihod.

7-25 zjutraj. Osebn. vlak iz Trsta, Gorice, Jesenice, z zvezo na brzovlak iz Berlina.

7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41, 6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI. PORODNIŠTVA. LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4. SEF. ZDRAVNIK PR. MARJ. DR. FR. DERGANČ.

Za skorajšnji nastop iščemo popolnoma zanesljivega mlajšega
pisarniškega uradnika

z dobro izobrazbo, popolnim znanjem slovenščine in nemščine in govornu in pisavi ter strojepisja. Prosilci naj svoje pismene ponudbe naslovi na **M. Fischl's Sočno**, tvornica špirita, droža, slada, čistilnica špirita v Celovcu. 631

KUC
 zdravniško priporočeno kraljevo vino daje moč in zdravje.
 Vzorec 4 steklenice 5 kg franko po pošt-nem povzetju K 4-50. — Edina zaloga:
Br. Novaković,
 veletrgovina vina, Vermoutha, Marsala, — Malaga, Konjaka, Izgaja itd. —
LJUBLJANA

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA

parfumerija, fotografična manufaktura itd.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc
 Ljubljana, Zidovska ulica 1.
 Ceniki na razpolago. Ceniki na razpolago.

Knjiga se dobiva v „Narodni knjigarni“ v Prešernovi ulici v Ljubljani in stane broširana 2 kroni, vezana 3 K 20 v. s pošto 20 vinarjev več.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

oznana št. p. n. občinstva, da se nahaja njegov 127

cvetlični salon

samo pod Trnovo št. 2.

polov Cviljarskega mosta.

Velika zaloga suhih vencev.

Izdelovanje šopkov, vencev, trakov itd.

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.